

ZIEMEĻLATGALES LAIKRAKSTS

Adugums ?

Otrdiena • 2019. gada 21. maijs

CENA tirdzniecībā 0,75 EUR

Jūs jautājat...

5.

Foto - E. Gabranovs

Aidā, apkārt ezeram! Ģimeņu velodiena sākas ar aptuveni 10 km braucienu apkārt Balvu ezeram. Aivars Logins no Balviem, kurš aktīvi piedalās velobraucienos, atklāja, ka tas ir viņa dzīvesveids: "Šoreiz līdzī ir rezerves pedālis, ķēde, kā arī citas nepieciešamās mantas." Pēc mēneša Aivars svinēs 61. dzimšanas dienu.

Foto - E. Gabranovs

Lenta pārgriezta! Svinīgās lētas griešanu uzticēja Balvu novada domes priekšsēdētājam Aigaram Pušpuram un "Velosolutions" pārstāvei Lindai Butkus.

Foto - E. Gabranovs

Pirmie paraugdemonstrējumi. "Braucot esiet uzmanīgi!" atgādināja Ģimeņu velodienas organizatori.

Atklāj veloparku Balvos

Edgars Gabranovs

2019. gada 19. maijā Ģimeņu velodienā Balvos atklāja veloparku, kas, kā zināja teikt "Velosolutions" pārstāve Linda Butkus, ir 13. Baltijā un 9. Latvijā.

Atklājot veloparku, Balvu novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs uzsvēra trīs lietas, ko izdevies īstenot: "Sakopta vide, perfekts darbs un superīga trase. Mēs esam ieguvuši jaunu

atpūtas vietu, kas, kā atceraties, bija aizaugusi ar krūmiem. Balvenieši ir ieguvuši vietu, kur var pilnveidot savas prasmes gan riteņbraukšanā, gan skeitošanā, gan skrituļošānā. 19. maijs, 19. gads vēsturē ieies kā jauka, saulaina diena Balviem un Balvu novadam!" Arī Balvu Sporta centra vadītājs Edgars Kaļva priecājās, ka mūspusē arvien populārāks kļūst veselīgs dzīvesveids. Viņš atgādināja, ka sporta centrs iedibinājis jaunu tradīciju, proti, darbdienas vakaros doties braucienā apkārt Balvu ezeram. "Jau notikuši trīs šādi braucieni. Būs vēl," viņš solīja.

Nākamajā
adugunī

- **Rīta siens uz pusdienlaiku vairs negaršo**
No darba pieredzes
- **Trakajiem pieder pasaule**
Balveniete piedalās ekstrēmā izdzīvošanas šovā

Zvani uz citām ES valstīm - lētāki

Eiropas Komisija informē, ka ar 15. maiju visiem starptautiskajiem zvaniem un izsiņām Eiropas Savienības (ES) robežās piemērojama jauna maksimālā cena. Proti, patērētāji, zvanot no savas valsts uz citu ES valsti, maksās ne vairāk kā 19 centus minūtē (bez PVN) un 6 centus par izsiņu (bez PVN).

Tilženiešiem otrā vieta Latvijā

Noslēgusies "Zaļās jostas" organizētā izlietoto bateriju vākšanas kampaņas "Tīrai Latvijai" 2018./2019. mācību gada sezona. Kampaņā "Zaļā josta", piedaloties vairāk nekā 55 tūkstošiem bērnu un jauniešu no 233 skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm, pārstrādei nogādāja 21,14 tonnas izlietotu bateriju. Latgales

reģionu kampaņā pārstāvēja 7232 bērni no 35 izglītības iestādēm, kas pārstrādei nogādāja 1 tonnu 671 kg izlietotu bateriju. No Latgales reģiona īpaši sasniegumi Tilžas vidusskolas vispārējās pirmsskolas izglītības grupai un Kalupes pamatskolai, kas izcīnīja attiecīgi 2. un 3. vietu.

Saņem apbalvojumu

Starptautiskajā ģimenes dienā aizbildne Nataļja Mihailova saņēma Balvu novada domes Pateicības rakstu par ieguldījumu bez vecāku gādības palikušā bērna audzināšanā un ģimeniskas vides nodrošināšanā.

Īsziņas

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Sēžot transporta sastrēgumā galvaspilsētā un īsinot laiku, paskatījos pa labi, paskatījos pa kreisi un neizturēju: ko var blenzt tajos telefonos?! Līdzbraucēji mani mīrināja: cilvēki kavē darbu, tādējādi, iespējams, kārto darba lietas. Piekrītu, mobilais telefons un internets mūsdienās kļuvuši par neatņemamu palīgu un dzīves sastāvdaļu, tomēr arī par bezjēdzīgu laika kavēkli. Vai tiešām visa informācija, kas gāžas pār mūsu galvām, turklāt ne vienmēr patiesa, mums tik ļoti ir vajadzīga?!

Nesen kāda sieviete uz jautājumu: "Vai tu daudz strādā?" atbildēja: "Jā, ļoti daudz. Es neprotu un nevaru sēdēt bez darba. Esmu darbaholiķe. Mani kaitina ziema, kad isti nav ko darīt, jo sēdēt pie televizora vai internetā es neprotu. Man patīk pamosties nestresojot, padzert kafiju un iet ārā kaut ko strādāt."

Šķiet, šis laiks ir īstais, un ikviens, kuram ir kaut mazākais zemes pleķītis, riekšavām var smelties stādu, zaļumu un puķu raibo prieku. Tirgū nedz pircēji, nedz pārdevēji *neglāsta* savus mīļos, jaukos mobilos telefonus, jo viņiem ir svarīgākas sarunas, - par šķirnēm, cenām, krāsu, ražību un tā tālāk. Arī veikalā pārdevējas sarunājas par tēmu, vai ziedpumpuri nav nosaluši pavasara salnās un, ja salnas tos skārušas, vai tomēr ir cerības uz ogām vai augļiem. Sarunas smaržo pēc pavasara un dzīves - istās, nevis internetā ieslogotās.

Latvijā

Valsts kontrole ceļ trauksmi. Valsts kontrole ceļ trauksmi par bezatbildīgu attīstības uzdevumu plānošanu. Valstī izveidojusies kritiska situācija attīstības uzdevumu plānošanā un izlietošanā, - pabeidzot ikgadējo revīziju par iestāžu 2018.gada pārskatu pareizību, secinājusi valsts kontrole. Izvērtējot ministriju un valsts iestāžu gada pārskatus, revidenti nonākuši pie secinājuma, ka valsts attīstībai piešķirtā nauda nesasniedz mērķus. Būtiskas problēmas konstatētas 88% gadījumu no veiktajām pārbaudēm, tostarp vismaz deviņi miljoni eiro iztērēti neatbilstoši sākotnēji deklarētajiem mērķiem. Katru gadu iestādes iesaistās sava veida sacensībās par to, vai izdosies saņemt papildu valsts budžeta finansējumu prioritārām nozarēm, bet rezultātā tas tiek izlietots telpu remontiem, atlidzības palielinājumiem un citām kārtējām vajadzībām. Līdzīgi izmantota bērnu un citu problēmu risināšanai paredzētā nauda.

Notiek plaši ceļu remontdarbi. Plašākie ceļu remontdarbi un ar tiem saistītie satiksmes ierobežojumi Latvijā noteikti uz Vidzemes šosejas pie Sēnītes, Bērzkroga, kā arī Kurzemē pie Pāvilostas un Zemgalē pie Jelgavas. Valsts ceļus tiklā notiek aktīva ceļu remontdarbu sezona, tāpēc Latvijas Valsts ceļi aicina autovadītājus rēķināties ar satiksmes ierobežojumiem un ievērot satiksmes organizāciju būvdarbu zonās. Latgalē ceļa segas pārbūves darbi notiek uz Daugavpils apvedceļa, posmā no Kalkūniem līdz Sventei, uz Daugavpils apvedceļa tiek atjaunots arī tilts pār Daugavu. Uz ceļa Daugavpils - Rēzekne pārbūvē tiltu pār Rušeniņu pie Rušonas ezera. Uz autoceļa Rēzekne - Gulbene posmā no Audriņiem līdz Dricāniem ir luksoforu posms, ko var izbaukt pusstundas laikā.

Eirovizijā uzvar Nīderlande, Latvijai - atkal nepaveicas. 14.maijā Telavivā notikušajā 64. Starptautiskajā dziesmu konkursā "Eirovizija" pusfinālā daudziem skatītājiem atstāja rūgtu pēcgaršu, - Latvijas pārstāvētajai grupai "Carousel", kas uz skatuves kāpa ar dziesmu "That Night", neizdevās iekļūt finālā. Atsauksmes par konkursu liecina, ka uzstāšanās nebija saistoša, dziesma šķita garlaicīga. Eksperti meklē vainu gan izpildītājos, gan dziesmā. 18.maija finālā uzvaras laurus plūca un savai valstij triumfu sagādāja Nīderlandes pārstāvis Dankans Laurens ar dziesmu "Arcade", otrajā vietā - Itālija, bet trešajā - Krievija.

Pašvaldību jubilejas kongress. Rīgā, Melngalvu namā, notika Latvijas Pašvaldību savienības 30.jubilejas kongress. Lielākais pašvaldību forums bija veltīts administratīvi teritoriālās reformas un reģionu attīstības jautājumiem, iedzīvotāju pilsoniskajam un politiskajam tiesībām, pašvaldību finansiālajai stabilitātei, izglītībai un citām aktualitātēm pilsētu un novadu dzīvē.

(Ziņas no interneta portāliem www.delfi.lv un www.tvnet.lv)

Rugāji pārliecinoši vēlas palikt tikai savā novadā

Gatavo prezentāciju un gaida ministru

Maruta Sprudzāne

Valsti sākušās diskusijas par Administratīvo teritoriālo reformu, kuras rezultātā plāno mainīt valsts administratīvo teritoriju iedalījumu. Publiskotajā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas piedāvātajā Latvijas kartē pašvaldību skaits samazināts no 119 uz 35. Vairākās pašvaldībās rīko iedzīvotāju aptaujas ar mērķi noskaidrot, ko domā paši iedzīvotāji un kādam novadam viņi turpmāk vēlētos pievienoties. Šāda aptauja notikusi arī Rugāju novadā. Cik aktīva tā bijusi, kādi secinājumi izdarāmi, - saruna ar Rugāju novada domes priekšsēdētāju SANDRU KAPTEINI.

Aptauja ir beigusies, rezultāti apkopoti. Kā organizējāt šo iedzīvotāju anketēšanu?

-Aptaujai bija dots laiks no 30.apriļa līdz 7.maijam. Mērķis bija uzklaut iedzīvotāju viedokli, lai noskaidrotu viņu attieksmi par Rugāju novada iespējamo apvienošanu ar citu novadu administratīvajām teritorijām. Esam plānojuši šos rezultātus prezentēt arī ministram Pūcem. Esam maza pašvaldība, nekādu referendumu tālāk rosināt nevaram, tāpēc anketas izmantojam tikai kā sava veida sociālu aptauju, noskaidrojot iedzīvotāju viedokli.

Kā isti notika šī aptauja?

-Aptaujas anketu varēja aizpildīt un izgriezt no mūsu pašvaldības izdevuma "Kurmenīte" un pēc tam atnest un iesniegt klātienē, kā arī atrast mūsu mājaslapā elektroniskajā versijā. Klātienē iesniegtas 157 anketas un internetā - 179, pavisam - 336. Nepieņemām vairākas anketas, kur nebija norādīts vārds un uzvārds. Dati, protams, ir konfidenciali, un atbildes kalpo analīžu veikšanai. Uzskatu, ka nedēļas laikā parādītā atsaucība ir vienlīdz aktīva gan no Rugāju, gan arī Lazdukalna pagasta cilvēkiem, attiecīgi 54 un 41 iedzīvotājs. Esam izanalizējuši respondentu vecumu, nodarbošanos, dzīvesvietu un tamlīdzīgus datus, kas izriet no anketas. Aktivākie ir vidēja vecuma cilvēki - no 46 līdz 62 gadiem, aiz viņiem seko seniori - vecāki par 63 gadiem. 27% lielu atsaucību parādījuši cilvēku grupa vecumā no 26 līdz 45 gadiem, kas būtībā ir mūsu darbaspēks. 14% atsaucība bijusi no jaunākās balsstiesīgo iedzīvotāju grupas vecumā no 18 līdz 26 gadiem. 30% aptaujāto kā savu nodarbošanos norādījuši, ka ir valsts vai pašvaldības darbinieki, 27% ir uzņēmēji vai pašnodarbinātas personas, 13% ir kāda uzņēmuma darbinieki, 12% - pensionāri, 10% - bezdarbnieki.

Anketēšanas galvenais jautājums ir, - ko jūs novada iedzīvotāji domā par apvienošanas reformas sakarā?

-Pārliecinošais vairākums - 79% respondentu - saka, ka vēlas palikt savā - Rugāju novadā, nevis pievienoties kādai citai administratīvajai teritorijai. Ja tiešām nebūs šādas iespējas, tad 12% aptaujāto piekritī būt kopā Balvu novadā, vēl 6% norādījuši piekrišanu Gulbenes novadam, 2% - Lubānas novadam, bet 1% aptaujāto atzīmējuši atbildi 'cits variants' paskaidrojot, ka iespējamās teritorijas varētu būt Balvu, Gulbenes, Lubānas vai Alūksnes novadi, kā arī ieteikuši izskatīt variantu par divu līmeņu pašvaldībām, noņemot pašvaldībai atsevišķas funkcijas. Šim variantam lielā mērā piekritu arī pati, jo ir apnicīgi klausīties, ka pašvaldība nespēj veikt tādas un šitādas funkcijas. Mēs savā novadā, piemēram, esam spējuši nodrošināt cilvēkiem visas nepieciešamās funkcijas. Jā, iedzīvotāji dažkārt mums pārmet, ka ir lieli tēriņi, bet jāsaprot, ka konkrēto funkciju izpildei līdzī iet arī izmaksas.

Kāds tad ir galvenais secinājums - vai aptaujai būs pietiekams spēks, lai pārliecinātu ministriju par jūsu novada spēju palikt pašiem par sevi?

-Esmu uzdevusi darbiniekiem sagatavot prezentāciju - atskatu par mūsu novada darbību desmit gadu laikā. Tur būs ietverti arī šīs aptaujas rezultāti. Ar šo prezentāciju gatavojamies sagaidīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ministru Juri Pūci mūsu novadā. Arī pašiem būs interesanti atcerēties, ko esam spējuši izdarīt savā nelielajā novadā desmit gados.

Ministrs Pūce gan izteicies, ka novada iedzīvotāju aptaujas par administratīvi teritoriālo reformu ir nelikumīgas.

Sandra Kapteine. Rugāju novada pašvaldības ieskatā ir jāievēro demokrātijas principi, risinot jautājumus, kas skar iedzīvotāju intereses.

-Taču Rugājus viņš piesaucis kā labo piemēru, jo mums šī aptauja nav domes sēdes lēmums, aptauja nav referendums, bet tikai kā socioloģiska aptauja, anketējot iedzīvotājus. Pricējos, ka esam ieguvuši ļoti svarīgu informāciju par to, ka esam lietderīgi šajā vietā. Protams, gaidām ministru vizīti pie sevis. Ir informācija, ka pēc 15.maija ministrs sāks apciemot Latvijas pašvaldības. Mēs ļoti gribam dzirdēt viņa atbildes ar analītiskiem un lietišķi pārliecinošiem komentāriem, kādu pagaidām nav bijis. Grūti teikt, vai spēsim ietekmēt viņa viedokli, taču ticu, ka dzīvojam demokrātiskā sabiedrībā un iedzīvotājiem ir tiesības paust savu viedokli.

Rugāju novads vienmēr ir lepojis ar saviem cilvēkiem un sasniegumiem. Sakiet atklāti - jūs taču neredzat sevi kopā ar Balviem?

-Ja godīgi, tad uzskatām, ka varam dzīvot paši par sevi un ar visu tikt galā. Jā, mums ir salīdzinoši mazs budžets - 2,5 miljoni eiro. Taču cik daudz mēs tomēr esam paveikuši un sasnieguši desmit gadu laikā jebkurā dzīves jomā. Tā ir atbilde, ka arī mazs novads spēj dzīvot, tam ir kapacitāte! Pricējos, ka Rugājos ienāk jauni cilvēki, vasarā atvēršies jauna ražotne, mums ir skolas, viss notiek. Lazdukalna pagastā ir daudz brīvu zemju, tur cilvēki interesējas par nomas iespēju, tāpat domā par ražošanu un palikšanu. Ja mūs kādam pievienos ar varu, ar rīkojumu, tad... Apvienošanās iespēju saredzu tikai uz brīvprātības principa. Mēs cīnīsimies...

Aizvadītā gada nogalē Rugājos darba grupas diskutēja un izteica redzējumu novada attīstības programmai nākamajiem septiņiem gadiem laikā līdz 2026.gadam. Šo programmu palīdz izstrādāt uzņēmuma "Plānošanas eksperti" vadītājs no Rīgas. Kāda būs jēga šim plānojumam, ja tagad gaidāma reforma?

-Tas ir spēkā, jo visās jomās plānojam savu stratēģisko virzību un attīstību. Novads būs vēl divus gadus un ceram, ka arī pēc tam. Attīstības programma ir pašvaldības darbības pamatdokuments. Šo jautājumu aktualizēja arī Pašvaldību savienībā un tās vadība deva akceptu turpināt izstrādāt šīs programmas. Kā būs tālāk, tad redzēsim.

Par saskarsmi ar iedzīvotājiem. Novada vadība laiku pa laikam ir saņēmusi kritiku, pārmetumus par neuzklausīšanu, vienvaldības principu. Vai tam bijusi jēga?

-Neesmu pret kritiku, ja tā ir pamatota. Ja tā izteikta nomelnošanai, tad to nepieņem. Kaut vai par pakalpojumu sniegumu. Lai tos nodrošinātu, vajag darbaspēku, speciālistus un finansējumu. Tas ir jāsaprot. Mūsu novadā izmaksas nebūt nav tās augstākās, lai arī gribētos lielāku atalgojumu.

Novadā parādījies jauna pakalpojuma piedāvājums - mājas aprūpe. Šķiet, tas bija pašu iedzīvotāju izteikts priekšlikums.

-Mūsu aprūpes centrs diemžēl ir pārpildīts. Situācija kļūst kritiska. Gribam atbalstīt cilvēkus, kuri vēl spēj dzīvot savās mājās, un centīsimies viņus nodrošināt ar šo mājas aprūpi. Sabiedrība noveco, cilvēki piedzīvo smagas saslimšanas, bez aprūpes neiztik. Skujietniekos ir izremontēts dzīvoklis, ko piedāvājam izmantot sevi apkopt spējīgiem pensionāriem. Tas būs vēl viens variants vecumdienu nodrošināšanai. Gādājam par pakalpojumiem saviem cilvēkiem.

Vai apmeklēsiet Eiropas Parlamenta vēlēšanas?

Viedokļi

Nepiedaloties vēlēšanās, kaitējam sev un savai tautai

VITĀLIJS KUĻŠS, Balvu novada iedzīvotājs

Uz vēlēšanām jāiet, jo uzskatu, ka mums pastāv iespējas aizstāvēt Latvijas iedzīvotāju intereses Eiropas Parlamentā. Tā ir vienīgā institūcija Eiropas Savienībā, ko ievēl tauta.

Mēs esam valsts, no kuras šajās vēlēšanās ievēlēs astoņus Eiroparlamenta deputātus. Deputātu kandidātu skaits ir liels, tāpēc domāju, ka mums katram izvēle ir.

Pirms vēlēšanām sekoju līdzī politiskajām norisēm gan televīzijā, gan internetā un presē. Šogad televīzijā un internetā informācijas pietiek. Piemēram, portālā "delfi.lv" žurnālists Jānis Domburs politiķus aicina uz diskusiju un iztaujā par svarīgākajām aktualitātēm valstī un Eiropā. Vienmēr esmu bijis aktīvs, iesaistījies sabiedriskajās un politiskajās norisēs, tādēļ arī tagad man interesē, kas notiek. To, ka vienai daļai sabiedrības vajag ātri tikt pie kapitāla un dzīvot pāri savām iespējām, arī esmu pamanījis. Bez šaubām, tas neattiecas uz visiem, bet uz lielāko daļu gan. Dzīvē bez nopietna darba un pieņemta pareiza lēmuma nekā nebūs. Un tad mēs dusmojamies, ja nav izdevies iecerētais un sapņotais. Kā izlemt, par ko balsot? Domāju, tas atkarīgs no katra paša balsotāja. Sabiedrība palikusi kūtra, negrib sekot līdzī informācijai. Bet jāinteresējas arī pašiem, jāparunā ar cilvēkiem, jāuzklausā viņu viedokļi, jo ir visas iespējas un informācija pieejama. Un tad jāizdara secinājumi. Kaut

gan personālijas noteikti ir svarīgas. Kāda ir politika aktivitāte, autoritāte, ikdienas darba rezultāts, kādu viņš Eiropas Parlamentā veido ikdienas tēlu. No konkrētiem politiķiem arī veidojas partiju saraksti.

Statistikas dati liecina, ka ar katru reizi vēlēšanu aktivitāte šajās vēlēšanās kļūst arvien mazāka. Manuprāt, ir ļoti nepareizi, ka Latvijas vēlētoji neiet balsot domājot, ka mūšējie Briselē neko nevar ietekmēt. Bet viņi var! Tā rīkojoties, mēs patiešām kaitējam sev un savai tautai. Meklējot vainīgos no malas, diezin vai kaut kas krasi var mainīties uz labo pusi. Un piemēri tam ir vairāki. Neskaitāmas reizes dzirdēts, kā citu valstu iedzīvotāji no saviem Eiropas deputātiem un Eiropas Savienības vadītājiem uzstājīgi un diplomātiski pieprasa darbu. Grieķi, poļi un vēl citas valstis ar savu uzstājību tomēr daudz ko panākuši dzīves līmeņa uzlabošanā.

Ilgus gadus strādājot Ziemeļaustrumu reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītāja amatā, man ir pieredze un savs redzējums, kā lauksaimnieki izmantoja Eiropas Savienības finansējumu dažādiem projektiem. Tieši tādēļ esmu pārliecināts, ka no cilvēku uzņēmības un rīcības atkarīgs, kādā

vidē un cik pārtikuši viņi dzīvo. Jaunie vēlētoji Eiroparlamenta deputātiem jāpanāk, profesionāli un vienoti strādājot, ES fondu piesaiste, palielinājums un brīva mūsu cilvēku konkurence Eiropā. Obligāta prasība ir panākt platību maksājumu izlīdzināšanu starp Eiropas Savienības valstīm, palielinot fondus modernas lauksaimniecības tehnikas iegādei un atbalstot jaunus zemniekus.

Ja vien cilvēkam ir interese un nopietna attieksme pret Latvijas valsts attīstību un izaugsmi, vēlēti ir jāiet, un īpaši uz to aicinu jaunus cilvēkus. Tieši viņi ir tie, kas veidos mūsu valsti, tās stabilitāti un labklājību. Lieciet lietā savu prātu, zināšanas un enerģiju Latvijas valsts izaugsmē!

Fakti

- Kārtējās Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanas Latvijā notiks šo sestdien, 25.maijā.

- Latvijā šajās vēlēšanās ir viens vēlēšanu apgabals, un EP no Latvijas būs jāievēl astoņi deputāti.

- Tiesības piedalīties EP vēlēšanās ir Latvijas pilsoņiem un citu ES dalībvalstu pilsoņiem, kuri uzturas mūsu valstī, ir reģistrēti Latvijas iedzīvotāju reģistrā un Latvijas vēlētoju reģistrā. Lai piedalītos vēlēšanās, vēlētojam vēlēšanu dienā jābūt vismaz 18 gadus vecam.

Eju ar domu - lai tikai nekļūtu sliktāk

ALDIS PUŠPURS, Viļakas novada iedzīvotājs

Uz vēlēšanām noteikti iešu, bet par ko balsošu, vēl nezinu. Uz vēlēšanām iešu tādēļ, ka ir jāiet, citādi var gadīties, ka kāda caurkrituša mēra aizstāvji saskries un ievēlēs vairākumu

EP deputātu no Latvijas kvotas.

Godīgi sakot, uzskatu, ka jēgas no Eiropas Parlamenta deputātiem ir stipri maz, tikai lielās algas pašiem un vēl visādu palīgu algošana un citi privāti labumi. Tagad deputātu kandidāti sola, ka nu tikai strādās, lai Latvijai būtu labāk. Taču lauksaimnieki mūsu zemē kā saņem, tā saņem zemāko atbalstu. Kur te vienotu brāļu saime? Pagājušogad pie manis ciemojās divi pasaules apceļotāji un blogeri. Viens - no Vācijas, otrs - no Beļģijas. Arī viņiem Latvijas daba un ēdiens gāja labi pie sirds. Nemaz neparedzēju, ka vakara siltajā daļā abi sirsniņi priecāsies, ka arī Latvija ir Eiropas Savienībā. Gribam vai negribam, bet pasaules globalizācija un savstarpējā konkurence ir realitāte. Viņi teica, - tikai Eiropas Savienība var aizstāvēt mūsu kopējās intereses, citādi lielie milži - ASV, Ķīna vai Krievija - savu labumu dēļ ļoti ātri ar mums tiks galā, kaut arī tagad bez to ietekmes nevaram būt.

Tas, ka vēlētoju aktivitāte krit, nav nekāds brīnums. Līdzšinējā pirmsvēlēšanu laika deputātu kandidātu krāšņo solījumu došana un pēc ievēlēšanas to nepildīšana ir cēlonis aktivitātes kritumam.

Manuprāt, ir vairāki apstākļi, kas vēlēšanas

padara tādas, kādas tās ir. Viens no tiem - balsošana par partiju sarakstiem. Gandrīz neviens partijām netic, jo tās parādās tikai uz vēlēšanu brīdi. Cik savā tuvumā zinām aktīvus partijniekus? Nesenie notikumi parāda, kā notiek partiju finansēšana. Un būsīm reālisti, partijas darbu to programmās izvirzīto mērķu sasniegšanai nedara, bet tās ir kā tramplins iekļūšanai pašvaldībā, Saeimā, tagad Eiropas Parlamentā. Uzskatu, - ja būtu iespēja balsot par atsevišķiem kandidātiem, arī vēlētoju centība būtu lielāka.

Vēl viens no apstākļiem ir pirmsvēlēšanu laika pilnīgi bezatbildīgā solīšana. Ko tikai nesola! Vairākums saprot, ka šiem solījumiem nav nekāda sakara ar realitāti, jo tos nekad nebūs iespējams izpildīt. Kā panākt, lai deputātu kandidātu solījumi neizietu ārpus realitātei? Nezinu. Pirmsvēlēšanu laikā veltīt uzmanību deputātu kandidātiem ir zemē nomests laiks.

Pats savu izvēli vēlēšanās izdaru pēdējā brīdī - vēlēšanu dienā. Pēdējās Saeimas vēlēšanās mana izraudzītā partija Saeimā neiekļuva, tas bija pirmo reizi, un jutos slikti, kaut arī tai partijai bija reāli izpildāmas un vajadzīgas lietas.

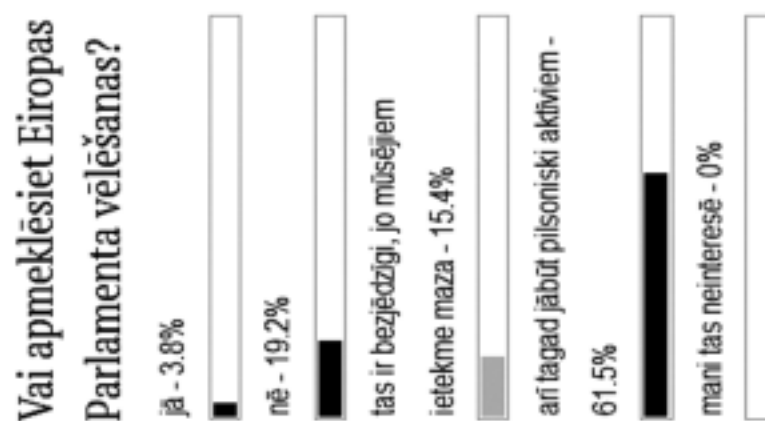
Pats savā ilgajā darbā pagastā esmu bijis tuvumā ļoti daudzām vēlēšanām, sākot jau no padomju laikiem. Arī toreiz balsot atnāca ne tik daudz, kā uzrādīja oficiālā statistika. Viscerīgākās vēlēšanas bija mūsu atjaunotās valsts sākuma gados, bet pamazām, līdz ar to, ka vēlētoji saprata, ka pirmsvēlēšanu solījumi un pēcvēlēšanu realitāte ir kā princese un prostitūta, arī vēlēšanu aktivitāte sāka mazināties. Pārmest iedzīvotājiem kūttrum? Bet no kurienes tas radies? Un vispār man, un ne tikai man, šad un tad ir sajūta, ka valsti (šajā gadījumā Eiropas Savienību) vada ne jau tie, kuri ir ievēlēti, bet pavisam citi cilvēki. Ir tikai viens jautājums - kas viņi ir? Vēlēšanu tēma ir ļoti nepateicīga. Man pašam, ejot uz vēlēšanām, ir viena doma - lai tikai nekļūtu sliktāk, kā ir tagad.

Viedokļus uzklusēja S.Karavoičika

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

“Starp Tālavu un Pietālavu”

Sestdien visā Latvijā Muzeju nakts tēma bija “Tālavas taurētājs”, kas ir turpinājums Latvijas simtgades stāstam, turklāt 2019.gadā atzīmējam un atzīmēsīm Brīvības cīņu simtgadi.

Balvu Novada muzeja vadītāja Iveta Supe nešaubās, ka ir īstais brīdis pieminēt gan karalauka varonību, gan novērtēt tos, kuru cīņas ierocis ir vārds un taure, spalva un ota. Zīmīgi, ka muzeja kolektīvs savā 30.dzimšanas dienā parūpējās par īpašiem pārsteigumiem – Sandras Krastiņas personālizstādi “Es nezinu, ko nezinu. Abrene”, Annas Āzes atmiņu burtnīcas “Brīvības cīņu dalībnieks – stiprinieks Jānis Pilmanis” atvēršanas svētkiem, tautas muzikanta Aiņa Šaicāna dziesmu koncertu, tostarp kaimiņos – Balvu Bērnu un jauniešu centra pagalmā – ikviens interesents varēja piedalīties “Eiropas nakts” aktivitātēs.

Muzeju nakti. Balvu Novada muzeja vadītāja Iveta Supe atklāja, ka šogad Muzeju nakts nosaukums Balvos sastāv no vārdu spēles. “Mēs esam krustcelēs starp Tālavu un Pietālavu,” viņa paskaidroja.

Piemīnai. Anna Āze atmiņu burtnīcas atvēršanas svētkos vairākkārt uzsvēra stiprinieka nozīmi mūspuses vēstures likločos. Viņa zināja teikt, ka Pilmanis diemžēl nesaņēma pelnīto ordeni, kā arī vietējās pašvaldības atbalstu: “Atmiņu burtnīca ir mans ordenis Tev, tā ir mana pateicība TEV”. Jāpiebilst, ka atmiņu burtnīca izdota nelielā tirāžā un to var iegādāties

tikai pie autore A.Āzes (tālr. 26567080).

Stiprinieka mazmeita. Jāņa Pilmaņa mazmeita Maruta Sprudzāne (foto - no kreisās) neslēpa gandarījumu par Annas Āzes darbu: “Ja nebūtu viņas uzstājības, tad nekas nesanāktu. Ceru, ka turpinājums sekos...”

Aiņa Šaicāna dziesmu koncertā. Māris Lāpāns, taujāts, vai neizpaliks Aiņa Šaicāna atceres koncerts augustā Viļakā, paskaidroja, ka Muzeju nakti kopā ar kolēģiem izdziedāja maestro dziesmas. Savukārt augustā arī izskanēs Aiņa vārds, tiesa, kontekstā ar daudziem citiem mūspuses dziesmu autoriem.

Dalās atmiņās. Ainis Kronītis, daloties atmiņas stāstos, atzina, ka Jāni Pilmani apkārtējie ļaudis raksturojuši kā labestīgu spēkavīru.

Blakus muzejam. Kamēr pieaugušie baudīja Muzeju nakti, bērni un jaunieši piedalījās dažnedažādās aktivitātēs Balvu Bērnu un jauniešu centrā. Foto – desmitgadīgā Beāte Kudrjavceva, kura iemēģina spēli galda tenisā.

Jaunā maiņa. Balveniete Marija Maslovskā klātesošos priecēja ar A.Šaicāna lirisko un sirsnīgo dziesmu “Ganiņš”.

Viens no “Leijerkastniekiem”. Aldis Prancāns (foto) ir viens no “Leijerkastniekiem”, kurš spēlēja uz vienas skatuves ar Aini Šaicānu.

Divas nakts vienā. 18.maijā Balvos vienlaikus notika Muzeju un Eiropas nakts. “Ir izvēles iespējas,” sprieda Sindija Saide (12 gadi), kura pie jauniešu centra cepa cīsiņu miklā (foto).

Vēstījums. Jānis Ločmelis ar Aiņa Šaicāna dziesmu vēstīja: “Lai mūsu mīļie vienmēr atrastu ceļu uz dzimteni!”

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Lappusē “Jūs jautājat, mēs atbildam” ikviens var rast atbildi uz sev interesējošiem gan praktiskiem, gan juridiskiem, gan citiem jautājumiem.

Rakstiet uz e-pastu: vaduguns@apollo.lv, zvaniet 29360850, 645 22126. Mēs centisimies noskaidrot!

Kas tā tāda – Vidusjūras diēta?

Mani interesē veselības jomas jautājumi. Bieži lasu, ka tagad akcentē cilvēkiem pievērsties Vidusjūras diētai, jo tā stiprina organismu un neļauj kļūt apaļīgiem. Ko īsti nozīmē šī diēta, kas tai raksturīgs?

Skaidro uztura speciāliste LĪGA BALODE, kura pirms kāda laika ciemojās Rugājos:

–Īsi sakot, tas ir ēdiens, kur daudz dārzeņu, daudz augļu, pilngraudu produkti, daudz zivju, arī rieksti, toties ļoti maz saldumu, produktu ar zemu piesātināto tauku daudzumu, piena produkti ar zemu tauku procentu. Man vairāk patīk stāstīt par šķīvja principu, jo tas cilvēkiem ir daudz vieglāk saprotams, bet būtībā tas ir viens un tas pats. Gan šķīvja princips, gan Vidusjūras diēta aicina cilvēkam savas maltītes veidot iespējami bagātākas ar dārzeņiem. Tas nozīmē, ka savas maltītes jāplāno tā, lai katrā būtu zināma porcija dārzeņu. Diemžēl mana pieredze liecina, ka ir pacienti, kuri ne reizi nedēļas laikā uzturā nelieto dārzeņus. Ir pat tādi, kuri tos ēd tikai reizi mēnesī. Uzsvēru: ne tikai katru dienu, bet katrā ēdienreizē vajadzētu iekļaut dārzeņus! Turklāt ar dārzeņiem šajā gadījumā nav jāsaprot kartupeļi. Protams, arī kartupeļi ir dārzeņi, bet tajos ir daudz cietes, tādēļ kartupeļus ieskaita citā – ogļhidrātu grupā. Arī saldie kartupeļi pieskaitāmi pie ogļhidrātiem. Oliveļļa ir galvenais tauku avots. Tajā ir mononepiesātinātās taukskābes, kas, atšķirībā no piesātinātiem dzīvnieku izcelsmes taukiem, samazina holesterīna līmeni. Oliveļļa pasargā no sirds slimībām, pazemina asinsspiedienu, nedod attīstīties kuņģa čūlai un palīdz cīņā ar vēzi, pateicoties tajā esošiem antioksidantiem. Un, protams, jāēd jūras veltes un zivis. Tās ēd vairākas reizes nedēļā. Zivis ir omega-3 taukskābes, kas samazina sirds slimību risku un novērš holesterīna pangu veidošanos.

Būs jaunas banknotes

Vai taisnība, ka pavisam drīz apgrozībā nonāks jaunās 100 un 200 eiro banknotes?

Latvijas Bankas preses dienests 24.maijā medijus aicina apmeklēt Latvijas Bankas rīkoto preses pasākumu, kurā tiks sniegta informācija par jaunās Eiropas sērijas 100 un 200 eiro banknošu laišanu apgrozībā Latvijā un eiro zonā kopumā. Interesanti, ka medijiem būs iespēja klātienē aptaustīt, apskatīt un pagrozīt (arī nofotografēt un nofilmēt) jaunās Eiropas sērijas 100 un 200 eiro banknotes, kas pie iedzīvotājiem un uzņēmējiem nonāks 2019.gada 28.maijā. Ar šo banknošu laišanu apgrozībā tiks noslēgta vērienīga pāreja uz modernāku dizaina un drošāku Eiropas sērijas banknošu ieviešanu, kas tika uzsākta vēl pirms Latvijas pievienošanās eiro zonai – 2013.gadā, apgrozībā laižot jauno 5 eiro banknoti.

Eiropas sērijas banknotes nodrošina labāku aizsardzību pret viltošanu un banknošu drošības uzlabojumus. 100 un 200 eiro banknotēm ir tādi paši pretviltošanas elementi kā 50 eiro banknotei, piemēram, portrets ūdenszīmē un hologrammā, kā arī jauni un uzlaboti elementi, kas padara tās grūtāk viltojamas, bet ir viegli pārbaudāmi.

Kur palika novadu ģerboņi?

Latvijas simtgades priekšvakarā firma “Sakret” pašvaldībām dāvināja no betona veidotus, unikālus telpiskus ģerboņus. Kur tie palika un kas ar tiem notiks pēc administratīvi teritoriālās reformas?

Balvu novada domes pašvaldības izpilddirektora vietniece GUNTA RAIBEKAZE pastāstīja, ka “Sakret” firmas dāvinātais ģerbonis ir piestiprināts pie domes administratīvās ēkas ieejas sienas. Tas izdarīts uzreiz pēc pašvaldību saieta. “Kas notiks ar ģerboņi pēc teritoriālās reformas, par to pārāgri spriest,” secināja izpilddirektores vietniece.

Baltinavas novada domes priekšsēdētāja SARMĪTE TABORE atzīst, ka ģerbonis atrodas domes telpās, bet par cik ir ļoti smags, tad to ir problemātiski kaut kur piestiprināt: “Bail, ka nenokrit vai kādam neuzkriet. Pašvaldībai nav pieņemama arī doma par ģerboņa piestiprināšanu pie ārienes, jo ēka nesen siltināta un svaigi krāsota. Kā būs nākotnē, rādīs laiks.”

Rugāju novada domes priekšsēdētāja SANDRA KAPTEINE apliecināja, ka ģerbonis atrodas domē. Ģerbonis paredzēts novietošanai priekšsēdētāja kabinetā, bet pagaidām tas nav izdarīts, jo telpās nav veikts kosmētiskais remonts. “Arī tad, ja novadus apvienos, ģerbonis paliks Rugājos. Pārvaldnieks taču pagastā būs, ja nebūs novada domes priekšsēdētāja,” teica S.Kapteine.

Arī Viļakas novadā dāvinātais novada ģerbonis atrodas domes priekšsēdētāja kabinetā. Domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVŠ skaidro, ka teorētiski to varētu piestiprināt pie sienas, bet praktiski ir nedaudz bail, ka var tikt sabojāta visa siena,- sākt plaisāt, izkrist gabali, jo ģerbonis ir 16 kilogramus smags.

Kas jādara, ja vēlos mainīt uzvārdu?

“Dzīvē nākas sastapties ar dažādām situācijām, un viena no tādām skārusi arī mani. Diemžēl mūsu ģimenē neviens nevaram lepoties ar savu uzvārdu, jo tas ir diezgan nelabskanīgs un daudziem izsauc vēlmi pasmieties. Mēs ar vīru jau esam pieraduši un nesatraucamies, taču dēls, kuram jau 14 gadi, no tā ļoti cieš. Dzirdēju, ka cilvēkiem ir iespēja uzvārdu mainīt. Vai tiešām tas ir iespējams? Cik tas maksā? Un kas man jādara, lai dēls tiktu pie jauna uzvārda?” jautā lasītāja.

Atbildot uz uzdoto jautājumu, Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja SVETLANA ROMANOVSKA skaidro:

–Par maz ir tikai gribēt mainīt vārdu vai uzvārdu, jo pastāv likuma prasības, kas nosaka, ka uzvārdu drīkst mainīt Latvijas Republikas pilsonis vai nepilsonis no 15 gadu vecuma. Un tam ir jābūt īpašiem iemesliem, jo šajā gadījumā nepietiek tikai vien ar iegribu. Likumā uzskaitīti konkrēti iemesli, kādos atļauts to darīt. Visbiežāk izplatītākais ir, ka uzvārds apgrūtina personas iekļaušanos sabiedrībā. Šajā kategorijā varētu būt uzvārdi, kas ir nelabskanīgi, nelabvēlīgi vai neatbilstoši tautībai. Likums arī nosaka, ka var savam uzvārdam pievienot laulātā uzvārdu, ja tas nav izdarīts precoties, un var nomainīt savu dzimto uzvārdu tiešā, augšupējā līnijā – vārdu sakot, atgūt savu dzimto uzvārdu divās paaudzēs. Tāpat uzvārda maiņa atļauta gadījumos, ja viens vai abi nepilngadīgas personas vecāki notiesāti par tīša, smaga nozieguma izdarīšanu. Arī šādos gadījumos bērns drīkst to darīt, lai viņam šis kauna traips neiet līdzī. Vienlaikus var mainīt gan vārdu, gan uzvārdu. Piemēram, ja bērns nosaukts vienā vārdā, bet dzīvē viņu faktiski sauc citā. Vārda vai uzvārda maiņas pakalpojums maksā 71,14 eiro, kas ir valsts nodeva. Gadā mūsu dzimtsarakstu nodaļā pieņem vidēji 5-6 pieteikumus vārda, uzvārda maiņai. Mēs pieņemam nepieciešamos dokumentus, bet lēmumu pieņem Dzimtsarakstu departaments Rīgā. Ja cilvēks nolēmis mainīt vārdu vai uzvārdu, viņam jānodod uz dzimtsarakstu nodaļu un līdzī jāņem pase, fotogrāfija, dzimšanas apliecība un, atkarībā no tā, uz ko viņš grib mainīt, pierādošiem dokumentiem (laulības apliecība vai nepilngadīgu bērnu dokumenti).

Kāpēc neremontē vēsturisko plebānijas ēku?

“Kāpēc Viļakas katoļu baznīca ļauj aiziet bojā vēsturiskajai plebānijas ēkai ar kokgriezumu verandu. Kam tā pieder?”

Viļakas, Liepnas un Kupravas draudžu prāvests GUNTARS SKUTELS skaidro:

–Tā ir baznīcai piederoša māja. Diemžēl mums nav līdzekļu dažādiem remontiem, kas ir ļoti aktuāli un steidzamā kārtā darāmi. Piemēram, tekoša jumta labošana, logu restaurācija, elektrotīkla sakārtošana, ērģeļu remonts utt. Tika piedāvāts mūsu darbu risinājums, bet kultūras mantojuma pārvalde tam nepiekrīta. Tāpēc – kamēr netiks pabeigti darbi baznīcā, mums nav tādu līdzekļu, lai plebāniju savestu kārtībā tā, kā to vēlas attiecīgās instances. Lūdzu atsaukties labas gribas cilvēkus, kuri spētu ar finanšu līdzekļiem un savu darbu mums palīdzēt nostiprināt vismaz plebānijas pamatus! Man prieks, ka cilvēki interesējas par šo objektu! Ceru uz atsaucību palīdzībā šos darbus veikt!

Foto - I. Tušinska

Ko saka ekspertīze par ‘zaļo māju’ Balvos?

Jau rakstījāt par Balvos nodegušās ‘zaļās mājas’ likteni Brīvības ielā pēc ugunsgrēka. Vai ir notikusi solītā ekspertīze un kas ar māju notiks tālāk?

Skaidrojumu lūdzām aģentūras “San-tex” direktoram ULDIM SPRUDZĀNAM. Lūk, ko viņš stāsta:

–Ir saņemts SIA “Arhiprof” tehniskās apsekošanas atzinums. Ir izvērtētas visas konstrukciju sastāvdaļas - pamati, nesošās sienas, starpsienas, aillas un to pārsedes, jumta nesošās konstrukcijas, kāpnes, grīdas. Galveno nesošo konstrukciju tehniskais stāvoklis novērtēts kā neapmierinošs. Uguns neskartā ēkas daļa ir daļēji derīga ekspluatācijai. Lai varētu ēku ekspluatēt, nepieciešams izstrādāt jaunu būvprojektu, kas paredzētu praktiski jaunu konstrukciju izbūvi. Tas nozīmē, ka faktiski vecā ēka būtu jānojauc un jābūvē no jauna. Tam dzīvokļu īpašnieki finansiāli nebūs gatavi. Tagad veicam ēkas jumta izdegušo daļu nosegšanu ar plēvi.

Sports

Orientieristi ar labiem startiem nosvin svētkus

Zinaida Logina

Aizvadītajā piektdienā, 17.maijā, pie Stacijas pamatskolas notika orientēšanās seriāla **Latgale Open 4.kārta**, kas vienlaikus bija veltījums arī **Vispasaules orientēšanās dienai** un simboliski arī Stacijas pamatskolas simtgadei.

Uz pasākumu ieradās arī Latgales Televīzija, kas skolēnos radīja neviltotu interesi, īpaši, kad operators filmēja meža taku skrējēju kontrolpunktu meklējumos. Uz orientēšanās kārtām regulāri cenšas atbraukt Atis un Daidze Andersoni. Atis stāsta, ka vislabākais ir tas, ka var ar karti un kompasu kārtīgi izskrieties pa mežu, meklējot kontrolpunktus. Atis šo sporta veidu iecienījis jau kopš 3.klases un arī vīra gados nedomā no tā atteikties. "Medaļas neskaitu un nedalu vērtīgākās vai mazāk vērtīgās. Galvenais ir paskriet, tas man patīk," saka Atis. Daidze savukārt piebilst, ka šajā sporta veidā nemanāmi ievilcis vīrs. "Un tā tas turpinās, esmu jau iesaistījusi un mežā ievilinājusi kaimiņu bērnus. Viņiem arī iepatīkās," piebilst Daidze. Uz jautājumu, vai ir gadījies apmaldīties, Atis atsmeļ, ka tas bijis ļoti sen, bet pēdējos gados neko tādu neatceras. Arī Daidze smeļ, ka orientēšanās priekam netraucē pat ērces vai čūskas, jo īpaši lielu baiļu nav.

Orientēšanās sacensību galvenais organizators Aigars Andersons pastāstīja, ka kopā Latgale Open ir deviņas kārtas, no kurām sešas ir pavasarī, trīs – rudenī: "Katrs var piemeklēt sev tādu distanci, tādas grūtību pakāpes, kādu vēlas un ir pa spēkam noskriet. Tie, kas iet mežā pirmoreiz, orientēties var, skrienot marķētu trasi, kas izslēdz nomaldīšanās iespējas. Mums ir vecuma grupu sadalījums - ir meistaru un amatieru grupas. Tas nozīmē, ka ikviens var sacensties ar sev līdzīgiem sportistiem. Dalībnieku kļūst arvien vairāk, no skolām ierodas pilni autobusi skolēnu, un viņu skolotāji paši ir šī sporta veida entuziasti."

Foto - Z.Logina

Latgales Televīzija intervē orientēšanās draugu kopas "Baisie eži" vadītāju Aigaru Andersonu. Aigars ir orientēšanās kustības turpinātājs, kad pierīma reiz tik populārās šī sporta tradīcijas. Viņš labus vārdus veltīja Balvu pilsētas Goda pilsonim Arvidam Šneperam, kurš bija orientēšanās kustības pamatlicējs Balvu novadā. "2007.gadā kopā ar Alūksnes klubu Kalnezerā noorganizējām Latvijas čempionātu un tad sākām rīkot šādus seriālus kā vecajos, labajos astoņdesmitajos gados. Dalībnieku ir daudz, jo šis ir visdemokrātiskākais sporta veids. Mums skrien pat autobusu šoferi, kuri ir atveduši bērnus uz sacensībām, jo skatītāju un līdzjutēju mežā nav, tur tu esi tikai pats ar sevi. Jaunākais dalībnieks ir divus gadus jauns un orientēties skrien kopā ar mammu, esot viņai klīpī, bet vecākais dalībnieks M70 gadu grupā Ivars Zariņš pirms nedēļas Smiltēnes apkārtnē kļuva par Latvijas čempionu orientēšanās klasiskajā distancē," Latgales Televīzijas skatītājiem atklāja Aigars Andersons.

Re, kā!

"Negribu visu vasaru tupēt dārzā!"

Ingrīda Zinkovska

"Šī pavasara lielais projekts noslēdzās Māmiņdienā - dārzs kastēs gatavs! Sandra, vai Jums zemes par maz, priekš kam kastes?! Nezinu. Man šķiet, būs smukāk, ražīgāk, garšīgāk. Dullī?! Varbūt! Bet man patīk," tā pirms kādas nedēļas Facebook interneta vietnē par savu jaunievedumu piemājas saimniecībā rakstīja SANDRA KINDZULE, Balvu novada domes deputāte, kura dzīvo Kubulu pagastā.

Tiekoties ar Sandru, šo tematu paturpinājām. Viņa atklāja, ka sākumā, kad ģimene sākusī ņemties ar dārziem, šķitīs, ka ļoti vajag visu kaut ko un daudz. Gadiem ejot, no lielā dārza pamazām atteikušies, priekšroku dodot aizvien mazākam un mazākam. "Ja agrāk mums bija 10-12 vagas, tagad atstātas tikai 6 vadziņas, no kurām vienā stādu puķes. Dālijas, asteres un gladiolas stādu vagās. Kopš bērnības atceros, ka gladiolas stādīja vagās. Man šķiet, ka vagās gladiolas aug labāk un tā ir arī ērtāk puķu griešanai. Četras vagas stādām ar kartupeļiem. Vēl vienā – pārējo. Visa pietiek līdz Jaunam gadam pilnīgi noteikti un atliek vēl arī, ko burkāms ielikt," secina saimniece.

Stādīt dārzenus un augus kastēs bija Sandras izdomājums, jo daudzviet jau tā dara. Ļoti daudzās vietās tagad populāri dažādus augus stādīt kastēs ar domu, lai būtu skaisti, - un būs skaisti, kad salātlapas saaug lielas. Sandra šogad iegādājusies un iesējusi salātus ar dažādu krāsu lapām. Turklāt kastes neatrodas pagalma tālākajā stūrī, noslēptas ciemiņu acīm, bet centrā, lai visi redz, ka būs skaisti. Un ne tikai skaisti! Tā ir arī kompaktāk. Saimniece uzskata, ka dārzā zeme patiesībā tiek izmantota nelietderīgi. Vagu vidi aizaug ar nezālēm, tās jākaplē, jānes no dārza laukā. Kastē nezāles

aug mazāk, arī ravēt tās vieglāk.

Kādā pieredzes apmaiņas braucienā Sandra līdzīgas kastes redzējusi Helsinkos, Somijā, daudzdzīvokļu māju pagalmos. Tur tās sauc par urbānajiem dārziem. Ne visiem iedzīvotājiem ārpus pilsētas ir sava zeme, tādēļ daudzdzīvokļu māju pagalmos katram ir sava kaste, kur kaut ko iesēt vai iestādīt. Tas izskatās gan skaisti, gan ir arī ļoti praktiski. "Iedomājieties, pilsētnieks savā daudzdzīvokļu mājas pagalmā var aiziet uz kasti pēc savām dillēm!" viņa saka.

Sandra vienā kastē audzēs salātus, bet otrā – gurķus. Tas būs sava veida eksperiments, izmantojot sietu. Gurķi augot izlien caur sietu un ir ērtāk novācamī. Eksperimenta autorei nepatīk vākt gurķus, kad to stīgas izstiepušās pa kartupeļu vagām vai vēl diez kur. Turklāt gurķu stīgas un lapas ir asas. Audzējot šādi, cerams, process būs gan ērtāks, gan interesantāks. "Galvenais, lai būtu savādāk, lai gribētos iet uz dārzu, nevis: ak vai, atkal jāiet ravēt! Negribu visu dienu tupēt dārzā," viņa skaidro.

Ģimenei ir arī neliela - 1x2 metri - siltumnīca. "Sandra, kur palika tava pārējā siltumnīca?" smejas ciemiņi. Siltumnīcā izaug apmēram desmit tomātu stādi, salāti, pirmie redīsi. Nedaudz. Patiesībā to visu var nopirkt veikalā. Neko sliktāki nav arī saldētie dārzeni. Ja kāds baidās no ķīmijas pirktajos augļos un dārzenos, tad Sandra neslēpj, ka arī viņa neaudzē pilnīgi ekoloģisku produkciju. Minimāli kaut ko vajag, jo bez mēslojuma nekas neizaugs. Svarīgākais visā šajā pasākumā ir process. Ģimenē aug mazā meita, kurai, kā uzskata vecāki, ir svarīgi zināt, no kurienes rodas redīss, tomāts, kartupelis. Lai nebūtu kā anekdotē, kad mazmeita jautā vecmāmiņai: kāpēc kartupeļi pavasarī jāstāda zemē,

Foto - no personīgā arhīva

Kastes zaļumu un dārzeņu audzēšanai. Kastes ir trīs metrus garas. To izgatavošanai izmantota teju krava dēļu. Apakšā kastes piepildītas ar granti, kam uzbērtā dārza zeme, bet tai virsū - trūdzeme, sajaukta ar mēsliem un melnzemi. Lai labi aug!

ja rudenī tos atkal jālasa laukā?! Rosīties dārzā ir cilvēka, vēl jo vairāk, latviešu cilvēka dabā. Izņēmums nav arī Sandra, tikai viņa rauga to darīt savādāk, interesantāk, lai vairāk laika atliktu citām nodarbēm. Un vasarā taču darāmā pietiek!

Tas nav nāves spriedums

Ārstē agresīvi, bet tikai tā var pagarināt dzīvildzi

Daktere ĻUBOVA BLUMBERGA ir 4.gada rezidente onkoloģijā ķīmijterapijā. Vēl jāpauzē zināmajam laikam, studējot un paplašinot zinības pašas izvēlētajā specialitātē, līdz jaunā ārste iegūs sertifikātu un varēs strādāt patstāvīgi. Ļubova bija atsaucīga aicinājumam iesaistīties veselības aktivitāšu projektā un tikties ar rugājiem. Tā bija iespēja jauno ārsti sastapt arī laikrakstam "Vaduguns".

Diagnozi nav ko slēpt

Ciemojoties Rugājos, iedzīvotājiem stāstījāt par ļoti smagām saslimšanām - onkoloģiju. Kādēļ esat izvēlējusies tieši šo medicīnas jomu?

-Varu uzdot pretjautājumu, kas medicīnā vispār ir vieglas specialitātes? Arī pediatrija nav viegla, īpaši, ja pacienti ir smagi slimi bērni un pediatri ir onkologs. Arī kardioloģija ir ļoti nopietna un nebūt ne viegla joma. Pirms pati uzsāku medicīnas studijas, man jau bija priekšstats par onkoloģiju, jo biju ar tādu saskārusies pašas ģimenē. Mana ome ir mirusi ar kuņģa vēzi. Mani šī smagā joma neatbaidīja. Bet medicīnisko studiju laikā onkoloģija nebija uzsverta un īpaši daudz par to nerunāja. Pamatstudijās apgūstam medicīnas pamatus, sākot ar šūnu uzbūvi. Onkoloģiskās saslimšanas un šo slimību ārstēšanu padziļināti studē, ja šo nozari izvēlas kā specialitāti.

Kādas ir Jūsu atziņas tagad, specializējoties?

-Maz ko zinām par šo jomu. Vairums, izdzirdot šādas diagnozes, uzņem to kā nāves spriedumu un dzīvo pārliecībā, ka nekas vairs nav ārstējams. Arī es tā agrāk domāju. Taču onkoloģija ir ārstējama un to var izdarīt! Var! Protams, nevar droši apgalvot, ka cilvēks būs izārstēts uz visu atlikušo mūžu un slimība nekad vairs viņam nedraudēs un neatgriezīsies. Tā gluži nav, taču šo slimību noteikti var ārstēt, un pacienti pēc tam var dzīvot ilgstoši. Medicīnas praksē ir šādi piemēri.

Zinām, ka katram organismā sēž sliktās šūnas, kas kaut kādu iemeslu dēļ kādā brīdī var pārvērsties par ļaundabīgām, un, ja sākas postoša darbība, tad rodas arī audzēji. Tā ir?

-Jā, tā ir. Cilvēka ķermenī nepārtraukti notiek procesi. Šūnas atmirst, noārdās, rodas atkal jaunas. Diemžēl ne vienmēr viss rit kā pulkstenis – precīzi un bez izmaiņām. Mūsu organismā ir šūnas, kas attīstās nepareizi. Taču vienlaikus ķermenī strādā arī mehānismi, kas to visu uzmana, regulē, pārbauda un nepieļauj sliktu šūnu attīstību. Taču ar gadiem, cilvēkam novecojot, šie kontroles mehānismi pavājinās, un tad piezogas arī saslimšanas. Gados jauniem cilvēkiem ir citi riska faktori, un arī viņi saslimst ar onkoloģiju.

Kas ir mainījies onkoloģijas ārstēšanas lauciņā, medicīna taču iet uz priekšu un attīstās, lai gan par ķīmijterapijas metodes sekām dzirdēti briesmu stāsti.

-Onkoloģija diemžēl ir agresīva saslimšana, un arī tās ārstēšana notiek agresīvi, jo citādi slimība gūtu virsroku. Nez vai kāds ārsts pacientam ņemties apgalvot, ka šī agresīvā slimība būs izārstēta 100%. Tā nebūs, bet noteikti var pagarināt pacienta dzīvildzi. Protams, mēs nezīnām, cik pašam pacientam pietiks iekšējā gribasspēka un spējas turēties preti slimībai un cīnīties. Ļoti daudz kas atkarīgs no cilvēka paša gribas, apņēmības. Mēs katrs esam tik dažādi: imūnsistēmas, attieksmes un uzskatu ziņā pret dzīvi, izturības un uzņēmības ziņā atšķirīgi. Tas viss kombinējas kopā, un pie vienas un tās pašas diagnozes, pie vienādas medicīnas aprūpes un ārstēšanas vienam pacientam dzīvildze pagarināsies par divdesmit gadiem, bet citam būs pavisam īsa. Onkologi Latvijā strādā pēc pasaulē pieņemtajām vēža ārstēšanas vadlīnijām. Tas nozīmē, ka katra vēža stadijā ārstējam tā, kā tas noteikts. Latvijā varbūt nav tik pilnīgs pieejamo medikamentu klāsts, salīdzinot ar citām valstīm, taču tas atbilst vadlīnijām un nebūt nav uzskatāms par kaut ko aizvēsturisku. Pēdējos divos gados Latvijā ir ienācis daudz jaunu valsts apmaksātu medikamentu. Onkoloģija divdesmit gadu laikā attīstījies ļoti strauji. Ķīmijterapija nekur nepazudis, tā ir ilgstoši pazīta un ārstēšanā pielietota metode, taču vienlaikus parādās arī jaunas ārstēšanas metodes kā imūnterapija, rodas pavisam jaunas zāļu grupas. Tas ir medicīnas progress.

Kādi ir Jūsu acīm vēroti smagie onkoloģijas slimnieki?

-Ļoti dažādi. Manuprāt, ne jau pati slimība cilvēku izmaina tik krasi, bet tikai pastiprina iezīmes, kas cilvēkā bijušas jau iepriekš. Kurš dzīvojis ar pozitīvu attieksmi, saskatījis apkārt daudz patikama, nav bijis īgna, tādām arī onkoloģiska saslimšana ir kā vēl viens izaicinājums, kas dzīvē jāpārvar. Tādiem pacientiem ārstēšana veicas daudz sekmīgāk. Kurš visu laiku bijis kritisks un ne par ko nav priecājies, tam arī onkoloģija norit daudz smagāk.

Tagad pacientiem viņu diagnozes atklāj tieši. Kā spriežat, tas ir vajadzīgs un pareizi darīts?

-Tas atkarīgs no konkrētā speciālista, ko pacients satīcis ārstēšanas etapā. Ja pacients jau nonācis līdz onkologam ķīmijterapijai, tad viņam jau sen ir zināma diagnoze un iegūta skaidrība par saslimšanu un tās ārstēšanas veidu. Mēs ķīmijterapijā sniedzam informāciju, it kā saliekot punktiņus uz 'i', pastāstot par konkrēto reālo gadījumu, lai pacients gūtu vēl lielāku skaidrību, kas ar viņu notiek, lai viņam būtu reāla apjausma un nerastos tukšas cerības, ja tam nav pamata. Lielākoties pacienti visu saprot. Uzskatu, ka par onkoloģijas diagnozi jābūt skaidrībai un tā jāatklāj tiešā tekstā. Problēmas tagad var rasties ar pieredzīgajiem, jo pēc likuma noteikts, ka pacientam pašam ir jāzina un jāsaprot savas slimības diagnoze un tikai viņš pats izlemj, kam to atklāt. Ārsti nav tiesīgi diagnozi atklāt pacienta pieredzīgajiem. Laikam jau tas ir pareizi. Uzskatu, nav jēgas slēpt diagnozi un mānīt pacientu. To zinot, viņš var lietderīgi izmantot sev atvēlēto laiku un nokārtot lietas, kas svarīgas - būt vairāk kopā ar bērniem, aizbraukt ceļojumā, redzēt to, ko visu mūžu vēlēties. Arī gados jauniem cilvēkiem ir vēlmes, ko vajag paspēt īstenot.

Tagad vairs nav atļauts lietot viroterapijas līdzekli "Rigvir", kas bija paredzēts ādas vēža ārstēšanai. Zāles ir reģistrētas Latvijā, bet ne Eiropā un ASV. Kritizēja "Rigvir" efektivitāti, un trīs profesionālās ārstu organizācijas, tostarp Latvijas Onkologu asociācija, apgalvoja, ka šo zāļu efektivitāte ir ļoti zemas kvalitātes.

-Nekomentēšu šo jautājumu. Taču "Rigvir" nebija nekāds brīnumlīdzeklis, un šis medikaments ārstu cerības neatīstnoja.

Slikto šūnu rezultāts

No dakteres Ļubovas Blumbergas skaidrotā:

* Audzēji ir šūnu nekontrolētas augšanas un vairošanās rezultāts ārpus normas robežām. Sliktās šūnas veidojas, ja kādu apstākļu ietekmē tās pakļauj izmaiņām.

* Ir labdabīgie audzēji. Tie parasti aug lēni, atbīdot apkārtējos audus, bet neieaugot tajos. Šos audzējus ietver kapsula, tāpēc operējot tie ir viegli izlobāmi, tie neveido jaunus audzēja perēkļus. Jauni šī audzēja uzliesmojumi mēdz attīstīties ļoti reti.

* Ir arī ļaundabīgie. Šie audzēji gandrīz vienmēr aug ātri, iespiežas veselajos audos un orgānos, rada perēkļus citās organisma vietās, kur audzēja šūnas nokļūst ar asinīm. Pēc veiksmīgas operācijas nevar uzskatīt, ka cilvēks ir izārstēts, jo nav izslēgta jaunās slimības atgriešanās kādā organisma daļā (metastāzes). Metastāzes izplatās caur asins plūsmu.

* Nav viennozīmīgas un pilnīgi skaidras medicīnu atbildes, kas izraisa vēzi. Ir pierādījumi, ka kuņģa-zarnu trakta audzēju rašanās vairāk saistāma ar cilvēka dzīvesveida faktoriem. Taču ir zināms, kas veicina izmaiņu rašanos šūnās. Var minēt tādu cēloņu kā ģenētiskais faktors, dzīvesveids, vides apstākļi, ķīmiskās vielas, vīrusi, hormoni, imūnsistēmas stāvoklis, spēcīgi emocionāli un fiziski satricinājumi. Vēzis ir viena no visbiežāk izplatītajām slimībām attīstīto valstu pasaulē un viens no četriem biežākajiem cilvēces mirstības cēloņiem. Pirmajā vietā nepārspētas paliek sirds un asinsvadu saslimšanas. Biežākais audzēju veids vīriešiem ir plaušu vēzis, sievietēm – krūts vēzis. Kopumā medicīna pazīst vairāk nekā simts vēžu veidus.

*Mediķi uzskata, ka aptuveni trešo daļu saslimšanas gadījumu varētu novērst profilaktisko pasākumu rezultātā. Turklāt profilakse vienmēr ir lētāka nekā pati slimības ārstē-

Daktere. Ārste rezidente Ļubova Blumberga saka, ka medicīnā vieglu specialitāšu nav. Viņa izvēlējusies onkoloģiju un tic, ka, medicīnai attīstoties, izdosies pagarināt dzīvildzi arvien lielākam pacientu skaitam.

Atbildiet uz jautājumiem! Onkoloģiskās modrības kartē jāatbild uz jautājumiem, novērtējot savu veselības stāvokli. Karte jāatdod savam ģimenes ārstam, kurš izvērtēs situāciju un ieteiks tālāko rīcības plānu, ja radīsies aizdomas par veselības traucējumiem.

šana. Svarīgākie profilakses pasākumi: nesmēķēt, neie-dzīvoties liekā svara, būt fiziski aktīviem, veselīgs uzturs, iespējami mazāk sāls un cukura, dzīve bez alkohola, izvairīšanās no infekcijām.

No uztura speciālista ieteikumiem

Onkoloģijas slimniekiem svarīgi ir iespējami mazāk kristies svarā, lai nesamazinātos muskuļu masa un organismam nepieciešamās vielas. Tādēļ iesaka izdabāt pacienta ēdienu izvēlei un censties pagatavot to, kas viņam garšo un ko slimnieks gribētu ēst. Iesaka lietot produktus, kas satur Omega-3 taukskābes un olbaltumvielas. Ja ir ļoti sliktā apetīte, jācenšas to uzlabot ar dažādu smūtiju (zaļo kokteiļu) palīdzību. Tajos var salikt daudz vērtīgu produktu, bagātināt ar kalorijām un līdz ar to spēcīnāt organismu. Neatņemamas smūtija sastāvdaļas ir banāns, spināti, avokado, var pievienot nedaudz ingvera, piparmētras lapīņas. Sastāvdaļas izvēlas atkarībā no blaknēm, kādas slimniekam radušās, teiksim, pēc ķīmijterapijas pielietošanas.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Baltinavas novada domē

5.maija ārkārtas sēdes lēmumi
Apbalvo ar Atzinības rakstu

Nolēma apbalvot VENERANDU KAŠU ar Baltinavas novada domes Atzinības rakstu par ilggadēju un kvalitatīvu darbu Baltinavas vidusskolā un sakarā ar nozīmīgu dzīves jubileju.

Apstiprina skolēnu nodarbinātības noteikumus

Apstiprināja noteikumus "Kārtība, kādā organizējami nodarbinātības pasākumi 2019.gada vasaras brīvlaikā Baltinavas novadā", nosakot, ka nodarbinātības pasākumi tiek nodrošināti rindas kārtībā reģistrētiem 6 Baltinavas novadā deklarētiem skolēniem, kuri mācās pašvaldības vispārējā izglītības iestādē un kuri nodarbinātības pasākuma uzsākšanas brīdī ir sasnieguši 16 gadu vecumu. Nodarbinātības pasākumus finansē 50% pašvaldība, bet 50% - Nodarbinātības valsts aģentūra. Nodarbinātītie strādās 4 stundas dienā, 20 stundas nedēļā, saņemot atlīdzību valstī noteiktās minimālās stundas tarifa likmes par faktiski nostrādātajām stundām. Nodarbinātības periods sadalīts divos posmos: no 1.jūlija līdz 12.jūlijam un 15.jūlija līdz 31.jūlijam.

Rīkos iedzīvotāju aptauju par teritoriālo reformu

Uzdeva Baltinavas novada pašvaldības administrācijai organizēt Baltinavas novada pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju aptauju ar mērķi noskaidrot novada iedzīvotāju viedokli par iespējamo Baltinavas novada pievienošanu Balvu novadam, vai par Baltinavas novada pastāvēšanu kā atsevišķu administratīvi teritoriālo vienību, kā arī aptaujājamiem iedzīvotājiem dotot iespēju izteikt savu viedokli par citu iespējamo administratīvā teritoriālā reformas risinājuma variantu.

Apstiprināja novada iedzīvotāju aptaujas veidlapas

Nolēma nodrošināt aptaujas norisi atbilstoši nosacījumiem: aptaujas viedokli par jautājumu var izteikt Baltinavas novadā deklarējušās personas, kuras aptaujas brīdī sasniegušas 16 gadu vecumu. Aptaujas dalībnieki aptaujā varēs piedalīties (izteikt savu viedokli) ne vairāk kā vienu reizi. Viedokli varēs paust elektroniski, ar elektronisko parakstu parakstītu aptaujas zīmi, nosūtīt uz domes elektroniskā pasta adresi: dome@baltinava.lv. Savu viedokli varēs paust rakstveidā, aizpildot aptaujas veidlapu pašvaldības klientu apkalpošanas centrā: Kārsavas ielā 16, darba dienās no 9.00 līdz 13.00 un no 14.00 līdz 16.30.

Par aptauju informēs iedzīvotājus gan novada domes mājaslapā, gan izliekot informāciju informatīvajā stendā. Aptauja notiks no 20.maija līdz 10.jūnijam.

Izveidoja komisiju trīs cilvēku sastāvā anketu apkopšanai, kurā strādās sabiedrisko attiecību speciāliste Silvija Buklovska, domes deputāte Marija Skaba un bibliotēkas vadītāja Ināra Bubnova.

Aicina reģistrēt notekūdeņu sistēmas

Lai pilsēta kļūtu tīrāka ne tikai vizuāli

Ar 2019.gada 15.martu stājās spēkā jaunie Balvu novada saistošie noteikumi "Par decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrācijas un lietošanas kārtību Balvu novadā". Tiem iedzīvotājiem, kuriem nav centralizētā ūdensvada un kanalizācijas, jānāk uz pašvaldības aģentūru "San-TEX" un jāreģistrē, kāda notekūdeņu sistēma viņiem ir: vai bioloģiskās attīrīšanas iekārta ar jaudu mazāku par pieciem kubikmetriem diennaktī, vai septiķis, vai krājvertne. Vienalga, vai viņi dzīvo pilsētas nomalē, centrā, vai tā ir viena īpašnieka privātmāja, vai privātmāja, kurā ir vairāki dzīvokļi. Decentralizētās kanalizācijas sistēmas lietotāju reģistrāciju pašvaldības aģentūrā "San-TEX" veic vides speciāliste IEVA LIEPIŅA.

Pagājuši divi mēneši, kopš noteikumi stājušies spēkā, kāda ir iedzīvotāju aktivitāte?

Iedzīvotāju aktivitāte vērtējama kā minimāla. Tikai tad, kad pastkastītēs iemetam informācijas lapiņas, cilvēki sarosās. Nākt reģistrēties nav jābaidās. Visiem, kas griezušies pie manis vai vēl griezīsies, izskaidrošu, kas jādara. Tuvākajā laikā noplūcēsim arī "San-TEX" mājaslapā decentralizētās kanalizācijas sistēmas reģistrācijas apliecinājuma iesnieguma veidlapu, lai ar to var iepazīties un, ja būs kādi jautājumi, griezties aģentūrā. Uz aģentūru gan būs jānāk jebkurā gadījumā.

Cik procentu mājsaimniecību pilsētā pieslēgušās centralizētajai kanalizācijas sistēmai?

Aptuveni 60%. Pašvaldības aģentūras rīcībā ir informācija par to, kur pieejami notekūdeņu novadišanas tīkli, tādēļ varu pārbaudīt, kurām adresēm ir noslēgti līgumi, kurām nav. Situāciju analizēju. Ja tīkli mājsaimniecībai pieejami, tad sūtu paziņojumu, ka viņiem jānāk un jākārt dokumentācija, lai pieslēgtos tiem. Ja tīklu nav, tāpat jānāk un jāreģistrē decentralizētās kanalizācijas sistēma, kur viņi liek savus notekūdeņus.

Pilsētā notiek ūdensvada un kanalizācijas sistēmas izbūves trešā kārtā. Vairākās ielās kanalizācijas tīkli jau izbūvēti, citās vēl būvē. Kāda ir iedzīvotāju attieksme?

Iedzīvotāji ļoti gaida tīklus, un cerams, ka lielākā daļa no viņiem izbūvēs pieslēgumus savām mājsaimniecībām. Pagaidām, kamēr tīklus nodos ekspluatācijā, šis jautājums atliks otrajā plānā, bet, ja viņi šo iespēju neizmanto, arī viņiem būs jānāk uz pašvaldības aģentūru un jāreģistrē decentralizētā kanalizācijas sistēma.

Cik aktīvi iedzīvotāji izmanto novada pašvaldības līdzfinansējumu, ko piešķir, lai pilsētnieki savas mājas pieslēgtu centrālajai ūdensvada un kanalizācijas sistēmai?

Ļoti aktīvi izmanto. Pērn bija izsludinātas divas kārtas, kurās iedzīvotāji varēja pieteikties pašvaldības līdzfinansēju-

mam (pašvaldība iedzīvotājiem atmaksā tīkla izbūvei nepieciešamos materiālus), šogad izsludināta trešā kārtā, - no 23.apriļa līdz 31.maijam. Šo iespēju var izmantot, lai pieslēgtos gan jaunizbūvējamiem, gan jau esošajiem tīkliem. Arī šogad daudzi jau pieteikušies līdzfinansējumam.

Notekūdeņu pieslēgumu skaits pilsētā palielinās, līdz ar to palielinās attīrīšanas iekārtu slodze. Vai tās spēj tikt galā ar saviem uzdevumiem?

Balvu notekūdeņu attīrīšanas iekārtas uzbūvētas 2004.gadā, šogad tām apūt 15 gadi. Neticami, bet fakts! Turklāt tām ir tikai viena attīrīšanas līnija. Attīrīšanas iekārtām būtu jābūt mazākām, bet ar divām līnijām. Attīrīšanas iekārtu vidējais vecums ir 15-20 gadi, tādēļ būtu jāsak domāt vai nu par jaunu iekārtu izbūvi, vai esošo rekonstrukciju.

Kāds ir decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrēšanas mērķis?

Apkopotos datus nodosim tālāk novada pašvaldībai, savukārt pašvaldība - ministrijai. Līdz ar to tiks apzināts iedzīvotāju skaits, kuriem ir iespēja pieslēgties centralizētajai sistēmai, un teritorijas, kur nav šīs iespējas, lai nākotnē, kad būs vēl kāda izbūves kārtā, varētu teikt: lūk, šeit ir problēma, šeit vajag tīklus! Tas nepieciešams mūsu visu nākotnei, lai pilsēta kļūtu vēl tīrāka, sakoptāka ne tikai vizuāli, bet arī pēc būtības.

Ko Ministru kabineta (MK) noteikumi nenosaka?

✓ Neaizliedz izmantot nevienu no decentralizētajām sistēmām.

✓ Neregulē decentralizēto kanalizācijas sistēmu ierīkošanu vai būvniecību.

✓ Neprasa visas to prasības izpildīt tūlīt, kopš spēkā stāšanās brīdī.

✓ Neparedz nekustamo īpašumu obligātu apsekošanu, lai reģistrētu decentralizētās sistēmas.

✓ Neparedz sankcijas.

Ko noteikumi nosaka?

✓ Pienākumus gan esošu, gan jaunu decentralizētu kanalizācijas sistēmu īpašniekiem, kas jāievēro to ekspluatācijā.

✓ Visiem decentralizēto kanalizācijas sistēmu īpašniekiem TĀS jāreģistrē.

✓ Katram decentralizēto kanalizācijas sistēmu veidam ir izvirzītas specifiskas prasības, lai nodrošinātu, ka iekārtas darbojas un nerada vides piesārņojumu. No tām savāktie notekūdeņi jānodod attīrīšanas iekārtām.

✓ Ja izmantotā sistēma pašlaik neatbilst prasībām, noteikumi dod laiku sakārtošanai līdz 2021.gada 31.decembrim.

Neatkarības cīņu simtgadei gatavojoties

Laika zobs dara savu

Nav brīnums, ka, gatavojoties Neatkarības kara simtgades pasākumiem šogad un Latgales atbrīvošanas simtgadei 2020.gadā, pievēršam uzmanību militāriem pasākumiem, saistītiem ar mūsu karavīru, Latvijas armijas tagadni un pagātni. Acimredzot tas arī pamudināja kādu sievieti izteikt "Vadugunij" savas domas par Baltinavas novada Gubas kapos esošo Brīvības cīņu karavīra kapu kopiņu.

"Baltinavā, Gubas kapos, atrodas Voldemāra Milberga kaps. Viņš krita cīņā par Latvijas brīvību. Karavīrs apglabāts 1920.gadā un viņa atdusas vieta vērtējama kā Latvijas brīvības un neatkarības simbols. V.Milberga piemiņu godināja pirmās Latvijas brīvvalsts neatkarības gados. Padomju režīma laikā uz kapu kopiņas tika nolikti ziedi vai iedegtas svečītes, taču šobrīd kapu kopiņa ir neapkopta, citādi nesakārtota. Pirms dažiem gadiem uz kapu kopiņas uzlika kapu plāksni, kas tagad ir bojāta. Tikai pateicoties vienas pensionāres rūpēm, tiek izplēsta zāle, kopiņa apkopta un uz tās nolikti ziedi. Gribētos ticēt, ka pašvaldībai atradīsies laiks un līdzekļi sakārtot esošo karavīra kapa vietu. Būtu ļoti vēlams atjaunot vēsturisko kapa plāksni, ko okupācijas gados tīšām sabojāja, lai dzēstu atmiņas par Milbergu. Ceru, ka Baltinavas novada pašvaldībai atradīsies līdzekļi, lai notīrītu zodiņus, nokrāsotu, salabotu piemiņas plāksni, lai noliktu pāris svečītes, jo tā būtu

karavīra vārda godināšana."

Baltinavas novada domes priekšsēdētāja SARMĪTE TABORE, atbildot uz augstākminētajiem izteikumiem par Gubas kapos esošo karavīra atdusas vietu, puda viedokli, ka Baltinavas novada pašvaldība sniedz palīdzību kapu, tostarp arī Gubas kapu, sakopšanā. Visvairāk palīdzība tiek sniegta bīstamo koku izžāģēšanā, krūmu izciršanā un zāles izpļaušanā. Pašvaldības teritorijā ir desmit kapsētas, kas nelielam novadam ir daudz." Šogad, jau gada sākumā, visvairāk izdarīts tieši Gubas kapos - izgriezti koki, izcirsti krūmi, pērn kapiem pievesta smilts. Pirms vairākiem gadiem Baltinavas novada biedrība "Vaivariņi" atrada finansiālas iespējas, lai kapu atjaunotu, sakoptu. Par tālāku kapu kopiņas uzturēšanu un sakopšanu šefību uzņēmas Baltinavas vidusskola," saka domes priekšsēdētāja.

Baltinavas vidusskolas vēstures skolotāja INTA LUDBORŽA uz jautājumu par Voldemāra Milberga kapu kopiņas kopšanu sniedza atbildi: "Pēdējos gados šī piemeinēja apkopšanas darbus veicu kopā ar audzināmās klases un novada mācības skolēniem. To dara arī Baltinavas vidusskolas jaunsargi, kā arī Baltinavas novada pašvaldība, organizējot kapu sakopšanas pasākumus, krūmu izgriešanu, zāles pļaušanu. Šogad aprīļa sākumā ar novada mācības 7.klases skolēniem apmeklējām Voldemāra Milberga kapa vietu, to sakopām. 2010./2011.gadā pašvaldībā tika realizēts projekts par šī brīvības cīnītāja kapa

Neliecina par nesakoptību. Voldemāra Milberga kapu kopiņa Gubas kapos neliecina par nesakoptību. Ap kopiņu nav nezāļu, zaru vai pēno lapu. To rotā sarkanbaltsarkanu ziedu pušķis.

vietas atjaunošanu. Tika pārkrāsota sēta, iestādītas tūjas, uzstādīta jauna piemiņas plāksne. Taču laika zobs dara savu! Šogad, gatavojoties Neatkarības kara simtgades pasākumiem un Latgales atbrīvošanai 2020.gadā, domāju par jauniem šīs vietas labiekārtošanas darbiem. Prieccāsimies par katru jaunu ideju un atbalstu šīs vietas sakopšanā un pasākumu īstenošanā."

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Starptautiskā ģimenes diena

Ģimenes mīlestību māca kopš mazotnes

15.maijā Balvu pirmsskolas izglītības iestādes "Pilādītis" 3.grupīņas bērni, viņu vecāki un iestādes pasniedzēji ar dziesmās, rotaļām un sportiskām aktivitātēm atzīmēja Starptautisko ģimenes dienu.

Pirmsskolas izglītības iestādes "Pilādītis" 3. logopēdiskās grupas audzinātājam Zeltītei Krampušai-Bistrovai un Elīnai Zaharānei, palīgā nākot auklītei Intai Kuļikovai, jau agri pavasarī radās ideja maijā atzīmēt Starptautisko ģimenes dienu. Ikdienā bieži vien vecāki ir aizņemti ar darbu un savām rūpēm, nav laika un tāpēc varbūt nepamana, kad svin šo dienu. Varbūt neaizdomājas, cik ļoti svarīga ir ģimenes kopā būšana, kamēr bērni vēl mazi un iet dārziņā. "Radās doma nosvinēt ne tikai Tēvu un Mātes dienu, bet sportiskā gaisotnē kopīgi aizvadīt arī ģimeņu dienu," stāsta Zeltīte. Viņa piebilst, ka sportiskās aktivitātes Balvu Valsts ģimnāzijas sporta stadionā uzticēja Balvu Sporta centra sporta speciālistam, trenerim Ingum Zaharānam. Audzinātāja pastāstīja, ka doma par šo dienu līdz ar puķu sēkļiņām dīgusi un augusi jau kopš februāra, kad zemē kaisītas puķu sēkļiņas: "Katrs bērns no kopīgās kastītes izpiķēja puķīti, - tā bija samtenīte, tad rūpējās par augu, to laistot un gaidot uzziadam. Zīmējām rociņu ar pirkstiem un uz tiem uzrakstījām, kāda ir ģimene - vai tā ir draudzīga, jauka, vai citām rakstura īpašībām apveltīta. Dāvanas bija gatavas tieši uz ģimeņu dienu." Jau no paša rīta bija neliels koncerts, kur bērni vecākiem un vecvecākiem vēltīja dziesmu "Ļoti gribu samīļot...". Tālāk sekoja sveikšana un rotaļas, piemēram, "Kumeliņi, kumeliņi", kur vecāki dziedāja un piedalījās kopā ar bērniem. Ar sevi un savu darbu iepazīstināja treneris Ingus Zaharāns, un tad visi kājām devās uz Balvu Valsts ģimnāzijas stadionu. "Grupā esam dažāda vecuma piecpadsmit bērni, bet tieši ģimeņu dienā piedalījās vienpadsmit. Sākām ar iesildīšanos. Mūsu grupīņas vecākais audzēknis Roberts Dvinskis, kurš jau apmeklē futbola treniņus pie Ingusa, parādīja, kā tie notiek un ko tajos dara. Tad sekoja stafetes, vēlāk spēlējām futbolu - bērni pret bērniem un vecāki pret bērniem. Noslēgumā pasniedza kausu un bumbu, par ko bijām ļoti priecīgi," gandarījumu par izdekušos dienu pauda audzinātāja Zeltīte Krampuša-Bistrova.

Līdzīgi bērniem un audzinātājiem devās arī muzikālā audzinātāja Mārīte Buliga, kura iemūžināja jaukos mirkļus fotoaparātā, un medmāsiņa Vita Baldone. Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes pedagoģe karjeras konsultante Anita Laurena, kuras dēls Martins iet šajā grupīnā, atzina, ka pasākums bija ļoti jauks un vēl vairāk saliedēja bērnus, vecākus un audzinātājus. "Pati atceros, kā skolā spēlējām futbolu, tāpēc domāju, ka arī mūsu bērniem šīs sajūtas būs dzīvas ilgāku laiku. Esmu grupas vecākā, tāpēc ir gandarījums, ka vecāki bija atraduši laiku un atnākuši pie bērniem. Sajutāmies kā liela un draudzīga ģimene," prieku pauda Anita Laurena.

Skrienam, skrienam! Anita Laurena ar dēlu Martinu dodas stafetes skrējienā.

Gan tētis, gan mamma. Mazais Roberts Dvinskis bija smaidīgs un laimīgs, jo ģimeņu dienas aktivitātēs viņš piedalījās kopā ar tēti Jāni un mammu Tatjanu.

Nopelna kausu un bumbu. Pēc sportiskajām aktivitātēm grupīņas bērni un audzinātājas dāvanā saņēma kausu un bumbu, uz kuras uzrakstīja savus vārdus.

Mana ģimene ir... Katrs bērns uz roku pirkstiem uzrakstīja, kāda ir viņa ģimene, piemēram, gudra, mīloša, enerģiska, laba, un kopā ar ziedošu puķi dāvināja saviem vecākiem.

Īsumā

Aizvadīts Skaļās lasīšanas fināls

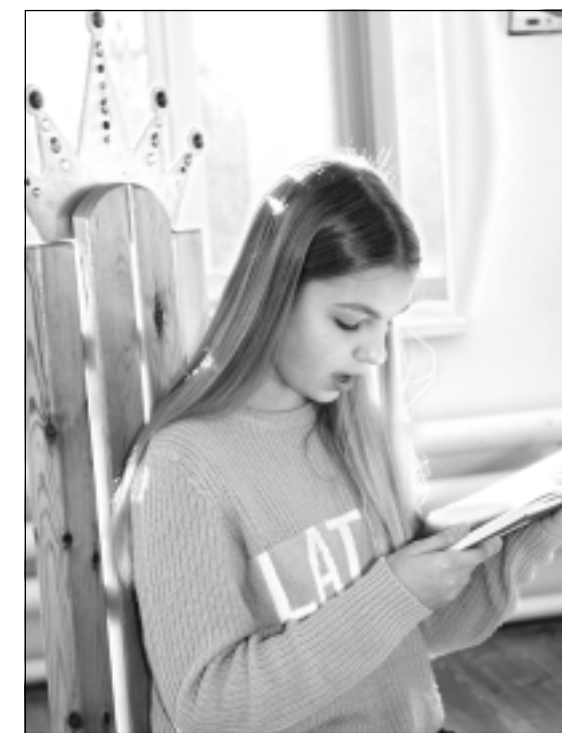
18.maijā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā pulcējās 30 labākie reģionu konkursu uzvarētāji Skaļās lasīšanas konkursā. Pavisam šajā konkursā piedalījās 11 tūkstoši dalībnieku.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Ziedoņa zālē pulcējās bērni, kuri daudz lasa un prot izteikt savu viedokli par izlasīto. LNB Skaļās lasīšanas sacensības reģionālā kuratore Ligita Pušpure stāsta, ka Balvu reģionu pārstāvēja Eglaines pamatskolas 6.klases skolniece Daira Ikstena, kura bija izvēlējusies lasīt A.Naneti grāmatas "Mans vectēvs bija ķiršu koks" fragmentu. Galvenais sacensību kritērijs bija izrādīt cieņu bērnu izvēlei un veicināt pozitīvas emocijas. "Tas nemaz nebija viegli, bet Dairai izdevās neapmulsēt un pārliecinoši izlasīt savu izvēlēto fragmentu," saka Ligita. Viņa stāsta, ka Dairu atbalstīt un uzmundrināt līdzīgi devās klasesbiedrenes, pagasta bibliotēkas vadītāja Ligita Kalnēja, kā klases audzinātāja Anita Leone un latviešu valodas un literatūras skolotāja Ingūna Freimane. "Esmu priecīga un lepna, ka Daira labi mācās un mīl grāmatas. Izvēli lasīt grāmatas "Mans vectēvs bija ķiršu koks" fragmentu viņa izvēlējās pati, domāju, uz to pamudināja arī bibliotekāre Ligita Kalnēja, jo šis darbs ir "Bērnu žūrija". Vienīgais mīnuss bija, ka vajadzēja ilgi gaidīt uzstāšanos," secina Ingūna Freimane.

Konkursu vērtēja un lasītājiem dažādus āķīgus jautājumus uzdeva pieredzējusi žūrija – Renāte Punka, "Jāņa Rozes apgāda" izpilddirektore, tulkotāja; Diāna Bērza – Latvijas Radio režisore, divu grāmatu autore; Valters Krauze – šovmenis, aktieris; Dagnija Baltiņa – LNB Speciālo krājumu departamenta direktore, kultūras mantojuma pārzinātāja; un mūziķis Ralfs Eilands. Uzvarētāji, protams, bija visi lasītāji, bet 1.vietu žūrija piešķīra Daugavpils novada Naujenes pamatskolas 6.klases skolniecei Innai Ivanovai, kura lasīja V.Belševas grāmatas "Bille" fragmentu. "Klausoties grāmatu lasījumus, bija prieks un lepnums, ka mums aug gudra jaunu lasītāju paaudze, kuri prot novērtēt grāmatu, kuri lasa ar prieku!" gandarījumu pauž Ligita Pušpure.

Līdzjutēji. Klātesošie līdzjutēji Dairu Ikstenu atbalstīja un uzmundrināja.

Grāmatas fragmentu lasa Daira Ikstena. Eglaines pamatskolas 6.klases skolniece savu lasījumu pasniedza pārliecinoši gan Balvos, iekļūstot finālā, gan Rīgā.

Sveic jaunākos Balvu novada iedzīvotājus

Atkal tiekas Balto zeķīšu svētkos

Sveic simtgades mazuļus. Saulainā un siltā 12.maija svētdienā Balvu pamatskolas aktu zālē atkal skanēja bērnu čalas un valdīja sen neredzēta rosība. Uz piecpadsmitajiem Balvu novada Balto zeķīšu svētkiem ar saviem vecākiem, vecvecākiem, brāļiem, māsām un citiem radniekiem pulcējās 62 novada vismazākie iedzīvotāji, kaut gan pavisam Balvu novadā 2018.gadā bija reģistrēti 106. Uzmanējot klātesošos, Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Anita Petrova pauda nevilnotu prieku par iespēju skaistajos svētkos sumināt Balvu novada simtgades mazuļus, kas ir ļoti īpašs notikums gan pašiem vecākiem, gan viņu atvasītēm. Tāpat kā pērn, arī šogad katrs mazais novada iedzīvotājs saņēma simbolisku dāvanu – dzimtsarakstu nodaļas sarūpētas, ar mīlestību darinātas baltas zeķītes un pašvaldības sarūpētu piemiņas medaļu. Tiesa gan, šoreiz medaļa ir savādāka nekā iepriekšējos gados. Tā ir simtgades medaļa ar Latvijas kartē iezīmētiem Balviem, bērna vārdu, uzvārdu un dzimšanas datumu vienā pusē, un Balvu ģerboni otrā pusē.

Jaundzimušie

Skaistākā dzimšanas dienas dāvana jau saņemta. 2.maijā pulksten 13.23 piedzima meitenīte. Svars – 3,400kg, garums 58cm. Meitenītes mammai Anželai Rapšai no Gulbenes novada Beļavas pagasta šis ir ceturtais bērniņš. “Mazo māsiņu mājās gaida vecākais dēls Aleksis, kuram ir 17 gadi, Jolanta, kurai jūnijā paliks 5 gadi, un mazā Samanta, kurai ir gads un pieci mēneši. Godīgi sa-

kot, arī šoreiz visi gaidīja, ka piedzims meitiņa. Tas nekas, ka divas meitas mums jau mājās ir. Nezinu, kādēļ, bet arī man šķiet, ka ar meitām tomēr ir vieglāk. Un jau pirmajā ultrasonogrāfijas pārbaudē daktare apstiprināja, ka patiešām būsīm vecāki vēl vienai mazulītei,” stāsta Anžela. Pēc viņas nāksanas pasaulē tētis Andris Gabranovs meitai deva paša izvēlēto vārdu – Lauma, kaut gan sākotnēji padomā bija vairāki varianti, tostarp arī vārds Santa. Nu jau četru bērnu mamma stāsta, ka mediķu noliktais dzemdību datums bija 19.aprīlis. “Mēs jau mājās smējāties, ka meitiņa aizgulējusies, jo piedzima tikai maijā. Bet labi vien ir, jo tagad jubilejas maijā būs mums abām. Man pašai dzimšanas diena ir 20.maijā, bet meitiņai – 2.datumā. Šogad man būs apaļa jubileja – 40 gadi, tāpēc varu teikt, ka skaistāko savas dzimšanas dienas dāvanu jau esmu saņēmusi. Tas nekas, ka agrāk,” teic Anžela Rapša no Gulbenes novada Beļavas pagasta.

Pēdējā brīdī pārdomā un nolemj dēlu saukt par Lūkasu. 13.maijā pulksten 16.29 piedzima puika. Svars – 3,710kg, garums 57cm. Puisēna vecākiem Vivitai Elstei un Savelijam Ruško no Rēzeknes šis ir pirmais bērniņš. Jaunā māmiņa stāsta, - vēl pirms kļuva zināms gaidāmā mazuļa dzimums, viņa ar vīru bija pārliecināti, ka tas būs puika. Un pirmajā ultrasonogrāfijas pārbaudē daktare šo nojautu arī apstiprināja. Vēl pirms dzemdībām Savelijs ar Vivitas mammu bija nolēmuši, ka puiku varētu saukt par Aleksu, taču viss mainījās 13.maija rītā. “7

no rīta mana mamma pa radio nejauši izdzirdēja vārdu Lūkass un uzreiz piezvanija man. Viņai šis vārds iepatikās, un man arī. Diemžēl Savelijam nekas cits neatlika, kā piekrist mūsu abu izvēlei. Mierinājumam viņam apsoliju, - ja mums kādreiz būs otrs dēls, viņu varēsīm nosaukt par Aleksu,” stāsta jaunā māmiņa. Vivita atklāj, ka mediķu noliktais dzemdību datums bija 30.aprīlis, bet dēls ar savu dzimšanu acimredzami steigties nevēlējās, likdams topošajiem vecākiem nedaudz panervozēt. “Stress tiešām bija, nelieģšos. Somas jau sakārtotas, paši gatavībā, bet nekas nenotiek. Lūkass nāca pasaulē teju divas nedēļas pēc ārstu noliktā laika, turklāt zīmīgā datumā – 13.maijā. Savelijs ir ebrejs, un viņiem šis datums skaitās ļoti laimīgs. Arī mums tas tagad būs ļoti laimīgs, jo šis ir datums, kurā nāca pasaulē mūsu dēls,” skaidro Vivita. Jaunā māmiņa smaidot teic, ka pēc izskata vēl nevar pateikt, kuram no abiem vecākiem puika līdzinās, taču raksturs gan ir tēva. Arī Lūkasam patīk paēst un pagulēt – gluži tāpat kā viņa tētim. Vivita stāsta, ka uz Balvu slimnīcas dzemdību nodaļu brauca apzināti. “Pati esmu dzimusi šajā slimnīcā, agrāk dzīvoju Tilžā, bet tagad Rēzeknē. Uz Balviem braucu ar pārliecību, ka savās mājās pat sienas palīdz. Tā tas arī bija,” teic jaunā māmiņa no Rēzeknes.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Uzvar Latvijas jauno profesionāļu konkursā

Pārstāvēs Latviju Austrijā

Nacionālajā jauno profesionāļu meistarības konkursā "SkillsLatvia 2019" noskaidroti labākie jaunie profesionāļi 19 dažādos prasmju konkursos. Vienā no tiem "Radošā māksla un modes tehnoloģijas" apakšsadaļā "Tērpu izgatavošana" savā konkurencē uzvaru guva Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas (BPVV) audzēkne VIOLA GARĀ, kura 2020.gadā dosies aizstāvēt Latvijas godu konkursā "EuroSkills".

"SkillsLatvia 2019" ir Valsts Izglītības attīstības aģentūras (VIAA) organizēts nacionālais jauno profesionāļu meistarības konkurss, kas Latvijā notiek jau trešo gadu. Konkurss ar moto "Uzvar darītājs!" cildina jauno profesionāļu prasmes un demonstrē profesionālo izglītības iestāžu un darba tirgus sadarbību.

Pasaulei vajadzīgi amata pratēji

Otrajā maija nedēļā Ķīpsalas izstāžu zālē divu dienu garumā 129 konkursanti no 34 Latvijas profesionālajām izglītības iestādēm spraigā cīņā sacentās par medaļām un labākā meistara titulu. Konkursanti godalgas ieguva tādos prasmju konkursos kā tērpu izgatavošana, skatlogu dizains un noformēšana, grafikas dizains, datortīklu administrēšana, friziera darbi, ēdienu gatavošana, galdniecības darbi, mobilā robotika un elektronika, inženierkomunikācijas, elektriskās instalācijas, datortīklu administrēšana un citos. Dalībniekus vērtēja labākie attiecīgās nozares profesionāļi un darba devēji.

Uzrunājot klātesošos, izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska teica: "Konkurss ir veiksmīgs starts jauniešu profesionālo izaicinājumu un ideju īstenošanai, ko pierāda arī konkursantu demonstrētais sniegums. Tas apliecina, ka Latvijā profesionālā izglītība ir pieprasīta un atzīta jauniešu vidū." Savukārt "WorldSkills International" viceprezidents Stefans Prašl (Stefan Praschl) uzsvēra: "Eiropā šobrīd būtiski jūtams profesionālu darbinieku trūkums, tāpēc mūsu kopējais mērķis ir demonstrēt, cik pievilcīgas un pieprasītas ir tādas profesijas kā pavārs, frizieris, mehāniķis un citas. "SkillsLatvia" lieliski demonstrē, kāpēc mūsdienās ir svarīgi apgūt profesionālo izglītību."

Šogad "SkillsLatvia 2019" pulcēja aptuveni 10 tūkstošus apmeklētāju. Pasākuma dalībnieki varēja izmēģināt dažādas prasmju un karjeras aktivitātes, piemēram, izmēģināt Karjeras kafejnīcā atrodamās interaktīvās spēles un pārbaudījumus, uzzināt vairāk par profesionālo izglītību un karjeras iespējām Latvijā, kā arī vērot profesiju paraugdemonstrējumus.

Labākā jaunā šuvēja valstī

BPVV programmas "Šūto izstrādājumu ražošanas tehnoloģija" 4.kursa audzēkne Viola Garā "Radošā māksla un modes tehnoloģijas" prasmju konkursā "Tērpu izgatavošana" izcīnīja 1.vietu, apsteidzot pārējās septiņas dalībnieces un atstājot aiz sevis tādu Latvijā pazīstamu mācību iestāžu kā Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma (2.vieta) un Rīgas modes un stila tehnikuma (3.vieta) audzēknes.

Violas pedagoge Anita Matule-Bordāne lepojas ar audzēknes sasniegumiem: "SkillsLatvia" ir augstākais meistarības apliecinājums Latvijas profesionālo skolu audzēkņiem. Tajā piedalījās pirms tam atlasē kartā noskaidrotie vislabākie valsts radošie

Foto - no personīgā arhīva

Konkursa darbs. Šo Violas sašūto daļēji oderēto līnu kleitu profesionālā žūrija atzina par labāko.

jaunie profesionāļi." Stāstot par konkursa norisi, A.Matule-Bordāne atklāj, ka pirmajā jauno profesionāļu sacensību dienā jaunieši apguva ierīces un iekārtas, izložēja darbvietas, kā arī saņēma darba uzdevumus ar diezgan tumšu un neskaidru izgatavojamā tērpa fotogrāfiju, kas atstāja vietu viņu iztēlei. Atbilstoši izsniegtajām fotogrāfijām, izmantojot figūras veidni, dalībniecēm bija jāuzzīmē kleitas tehniskais zīmējums un divu norādīto apstrādes mezglu griezumshēmas. Atvēlētajās 14 darba stundās konkursantu uzdevums bija modelēt izsniegtās kleitas bāzes konstrukciju, izgatavot apģērba modeļa detaļu šablonus jeb lekālus, tos pēc iespējas ekonomiskāk izvietot uz pamatauduma, oderes un līmdrānas, kā arī izgriezt kleitas detaļas, sašūt daļēji oderētu līnu auduma kleitu un prezentēt to.

A.Matule-Bordāne uzsver, ka papildus grūtības dalībniecēm sagādāja darbs atklātā un apmeklētājiem pieejamā telpā, kur katrs varēja vērot viņu darbošanos. Iespējams, tādēļ tas radīja diezgan lielu psiholoģisku spiedienu, kā arī laika ierobežojuma dēļ vairākas konkursa dalībnieces nepabeidza savus darbus.

Neuztraucās, bet darīja, ko prot

"Viola ir matemātiķe, ļoti mierīga un nosvērta, prot koncentrēties stresa apstākļos. Pateicoties matemātiskajam prātam, viņa prot racionāli domāt, izplānot savu darbu un ir ļoti patstāvīga. Ar viņas veikumu esmu ļoti apmierināta," teic skolotāja, kura uzskata, ka tik īsā laikā sašūt šādu kleitu ir liels izaicinājums.

Foto - no personīgā arhīva

Godam nopelnīti panākumi. Viola lepojas ar iegūto 1.vietu un 83,71 punktu, kas ir trešais labākais rezultāts visu "SkillsLatvia 2019" dalībnieku vērtējumu kopējā tabulā 34 profesionālo skolu konkurencē.

Vērtēšana. Žūrija uzmanīgi sekoja procesa gaitai, pārbaudot gan zīmējumus, gan lekālus un to izklājumu uz auduma, gan paša tērpa kvalitāti. Darba noslēgumā meitenes prezentēja kleitas un atbildēja uz

žūrijas uzdotajiem jautājumiem. Savukārt vakarpusē žūrija kārtīgi izpētīja un apsprieda katras konkursantes veikumu, lai kopīgi pieņemtu gala lēmumu – kurš būs cienīgs pārstāvēt Latviju Austrijā.

To, ka Viola kļuvusi par labāko, skolniece un skolotāja uzzināja tikai noslēguma apbalvošanas ceremonijā: "Sākumā uz skatuves izsauca katru prasmju konkursa trīs labākos dalībniekus un intervēja viņus. Tikai kāpjot uz pjedestāla, uzzinājām, ka Viola ir pirmā. Sajūta bija neticama un fantastiska, jo apsteidzām lielās Rīgas un Liepājas skolas. Protams, gūt šo uzvaru mums palīdzēja arī profesionālās iekārtas, kas audzēkņiem pieejamas mūsu skolā," pārliecināta A.Matule-Bordāne.

Pati Viola priecājas par savu uzvaru un apgalvo, ka nākamgad noteikti piedalīsies arī konkursā "EuroSkills" Austrijā, kuram kopā ar konkursa "Tērpa dizains" uzvarētāju gatavosies visu gadu. Jauniete atklāj, ka uzvara

viņu nedaudz pārsteidza, lai gan zināma nojausma radusies, jau apskatot citu meiteņu izgatavotos tērpus: "Tajos ieraudzīju šādus tādu trūkumus." Tautāta par prasmju pārbaudē piedzīvotajām grūtībām, Viola apgalvo, kā tādu nebija: "Neuztraucos nevienā brīdī. Vienkārši darīju to, ko zinu un protu." Savukārt izturēt spriedzi, strādājot skatītāju klātbūtnē, palīdzējušas Gulbenes tautas teātri iegūtās aktrises iemaņas: "Esmu pieradusi, ka uz mani skatās." Lai gan skolotāja A.Matule-Bordāne rosina Violu mācīties konstruēšanu, jauniete stingri nolēmusi pēc vidusskolas absolvēšanas apgūt matemātikas skolotājas profesiju. Viņa uzskata, ka matemātiķes loģiskā domāšana palīdzēja uzvarēt arī šajā konkursā.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Zinātne

Genētiski modificēta pārtika glābs pasauli. Iespējams, ar jaunākajiem gēnu inženierijas rīkiem varēs atrisināt dažas no pasaules lielākajām problēmām.

Dzīvība uz eksoplanētu pavadoņiem. Pēdējos gados astronomi meklē eksoplanētas, kurām ir pavadoņi. Līdz šim meklējumi bijuši neveiksmīgi, bet var gadīties, ka nu tas beidzot ir izdevies.

Dodies detalizētā ceļojumā pa ādu. Savu ādu tu redzi ik dienu, bet, kad to aplūko tuvplānā, atklājas ainas ar sviedru ezeriem, matu folikulu aizām un badīgajām ērcītēm.

Putas un 3D druka glābs tiltus no sabrukšanas. Kad pērn Dženovā sabruka tilts, gāja bojā 43 cilvēki. Tagad inženieri ir gatavi piedāvāt jaunus materiālus, kas nākotnes tiltus padarīs vieglus un izturīgus.

Izmēģina kosmosa liftam nepieciešamās tehnoloģijas. Divi nelieli satelīti un 10 metru gara trosē atstājuši Zemi, lai izmēģinātu japāņu zinātnieku vīziju – kosmosa liftu.

Vai hipnoze var aizstāt zāles? Gadu simteņiem dziednieki centušies iemānīt hipnozi pasaules slimnīcās, tomēr nebūt ne visi ir uzņēmīgi pret hipnotizētāja pārošanu.

Mehāniski apputeksnētāji atdarina bites. Pasaules labākās apputeksnētājas izzūd, un tas var būtiski ietekmēt pārtikas produktu ražošanu, tāpēc zinātnieki cenšas izstrādāt mehāniskus bišu aizstājējus.

Dārza Pasaule

Maija kalendārs ir papildīts ar stādu gadatirgiem. Lielākie no tiem – Stādu parāde Siguldā, kas notiks jau 15. reizi, "Pasaules augu diena" Nacionālajā botāniskajā dārzā Salaspilī, tirgus un dārzkopju svētki "Pavasara ziedos" Liepājā, arī stādu dienas Jelgavā, zaļais tirdziņš Gulbenē. Dalībnieku vidū visi redzamākie Latvijas stādu audzētāji.

Latvijā viens no populārākajiem māju vārdiem ir "Ceriņi". Tādus saimnieki esot devuši 460 mājām. Šoreiz ieskats visu krāsu pildīto ceriņu šķirnēs. Stādaudzētavas "Vidzemes ceriņi" saimnieks Uģis Pīrs šogad iesaka papildināt kolekciju ar Latvijā maz pazīstamām šķirnēm, Dārzkopības institūta vadošā pētniece Sarmīte Strautiņa atgādina par Dobeles klasiku no selekcionāra Pētera Upīša mantojuma, bet Kalsnavas arborētuma dendroloģe Benita ceļ priekšā labi pārbaudītas šķirnes, turklāt par pievilcīgām cenām.

Ziedu pasaule pārsteidz ar dažādiem divaiņiem: kāds zieds izskatās pēc putna, kāds - pēc balerīnas, kāds - pēc krāsotām lūpām. Pie šiem divaiņiem pieder arī lauvmutītes, kuru pasaulē ievēro z/s "Bites" īpašniece, agronome Agra Bite. Modernās lauvmutītes tiek iedalītas piecās grupās: augstās, pusaugstās (grieztiem ziediem), zemās un pundura (dobēm), kā arī nokarenās lauvmutītes (karinātiem podiem). Tās visas droši var pieskaitīt vasaras puķu favorītiem, kas ziedēs līdz pat rudenim.

Agronome Māriete Gailīte apgalvo, ka kūsmēsli lietošana ir tradicionāls rituāls – ierasts kā augļu koku balsināšana maijā, kad tai vairs nav nekādas nozīmes. Mūsdienās bez kūsmēsliem var mierīgi iztikt. Protams, viņa uzskaita veidus, kā bez kūsmēsliem papildināt organisko vielu daudzumu augsnē.

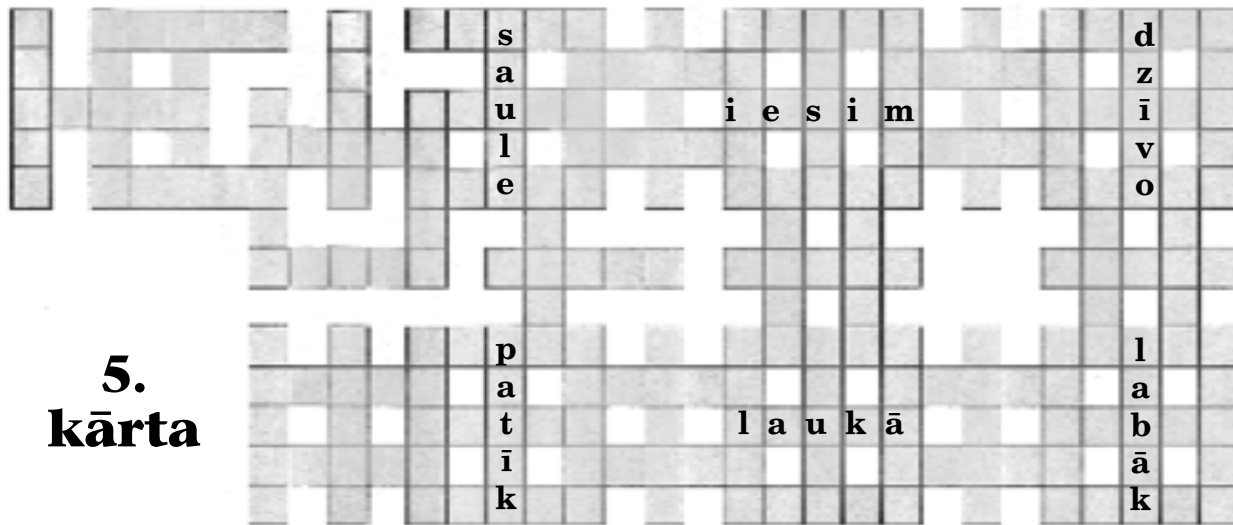
Cita starpā šogad meteorologi paredzējuši, ka siltas pavasara dienas var mīties ar aukstām naktīm, kas atnesīs līdzīgu salnas. Pūres dārzkopības izmēģinājumu stacijas agronome Lija Aunkrogere, stādu audzētavas "Pilādži" īpašnieks Jānis Zilvers un zemeņu audzētājs, z/s "Lazdukalns" saimnieks Andris Apsītis gan teic, ka salna vēl nav sals un pastāv vairāki veidi, kā pasargāt ziedošu dārzu no salnu postījumiem.

Vai zemes frēzēšana dārzā ir labas ražas garants? Laika ietaupījums noteikti, bet zemes "pūkainība" ir arī savi blakus efekti, kas novēršami, atjaunojot augsnē organisko vielu līdzsvaru. Ja tomēr esat nolēmuši zemi apstrādāt frēzējot, tad noskaidrojiet, kādu frēzi pirkt un kā to labāk izmantot.

Pavasaris ir mauriņu atkopšanas laiks un reize, kad der ieklausīties speciālistu padomos, kas un kad mauriņam vajadzīgs – kad aerēšana, kad pietiks ar skarifikāciju vai vertikulāciju.

Maģiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Uzvarētāju gaida pārsteiguma balva.

5. kārtā

Arklis - Arnis - asina - aukle - divus - Elita - iesmi - kaija - kails - kaite - kamēr - karte - kaste - katli - kauja - kauli - kausē - kāpas - klade - kurus - labot - laimē - laipo - lasīt - lauva - malas - malka - medus - meklē - metis - Mītke - panna - pasts - piens - pilis - rakts - riets - saite - samta - sauju - sauks - sekas - sekss - sitas - skate - skots - spēks - spēlē - stabs - stāvs - steks - sters - stils - talka - taure - tauva - tiesa - tieva - titri - torti - Trīne - vēlāk - zilas - zoles

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 10.jūnijam.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: M.Pretice, G.Amantovs, J.Voicišs, Z.Pulča, S.Sirmā, J.Pošeika, St.Lazdiņš, N.Mantone (Balvi), L.Čerbakova (Slotukalns), A.Mičule (Tilža), I.Homko (Medņeva), V.Ločmele (Lazdukalns), D.Zelča, J.Zālītis (Krišjāņu pagasts).

4.kārtā veiksmē uzsmaidīja L.ČERBAKOVAI no Slotukalna. Pēc balvas griezties redakcijā (līdzīgi ņemt personu apliecināšanu dokumentu).

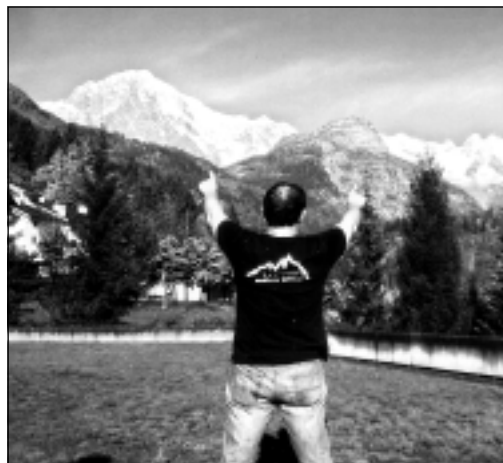
Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Simtgaides gaidās! 22.jūnijā Stacijas pamatskola svinēs pastāvēšanas simtgadi. Foto - pie jaunās skolas piebūves 60.gados. Iesūtīja Anna Leišavniece.

Svešā zemē. Iesūtīja Andrejs Bužs no Balviem. Simtgaides gaidās! Iesūtīja Anna Leišavniece.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Atvērto durvju diena VUGD

Rāda un stāsta par savu darbu

17.maijā Ugunsdzēsēju un glābēju dienas svinības Valsts Ugunsdrošības un glābšanas dienesta (VUGD) Latgales reģiona brigādes Balvu daļas depo sākās ar Atvērto durvju dienu. Ar lielu prieku iespēju iepazīt ugunsdzēsēju glābēju darbu izmantoja vismazākie balvenieši, tostarp Balvu PII "Pīlādītis" 2. un 3.grupiņas piecgadīgie un sešgadīgie audzēkņi un viņu skolotājas.

Kā vienmēr, bērni ar sajūsmu apskatīja ugunsdzēsēju automašīnas un noklausījās Balvu daļas ugunsdzēsēja glābēja Jura Ķirsona stāstījumu par tajās atrodamo aprīkojumu un pielietojanas iespējām. Apmeklējuma laikā bērni ne vien iejūtās ugunsdzēsēju ādā, pasēžot lielajā automašīnā, bet ieguva arī noderīgu informāciju, piemēram, ka, nokļūstot piedūmotā telpā, visvairāk elpošanai nepieciešamā skābekļa būs zemāk pie grīdas, savukārt dūmi uzkrāsies augšpusē. J.Ķirsons mazajiem balveniešiem atklāja, ka ugunsdzēsēju mašīna var pārvietoties pat ar ātrumu 140 km/h, tā aprīkota ar jaudīgu ūdens sūkni, šļūtenēm, ūdens maisiem, nestuvēm cietušo pārvietošanai, ventilatoru, kas, pūšot dūmus, liek tiem pacelties augšup, skābekļa baloniem un daudz ko citu.

Foto - I.Tušinska

Gandrīz kā ugunsdzēsēji. Daudzi puīši un meitenes piepildīja senlolutu sapni – kaut uz minūti sajūsties kā ugunsdzēsēji, kaut vai tikai iekāpjot lielajā, sarkanajā auto. Bet, ja izkāpt no tās palīdz īsts varonis Aldis Odumiņš, kurš saņēmis apbalvojumu par piedalīšanos bēdīgi slavenā sabrukušā veikala "Maxima" Zolitūde cietušo glābšanas darbos, tad laimei vienkārši nav robežu.

Foto - I.Tušinska

Demonstrē praktiski. Ar sajūsmu bērni vēroja cietušo pārnēsāšanai domātās nestuves, kas ļauj cilvēku pārvietot pat šaurās ejās. Savukārt skolotāja Ligita Baltā atklāja, ka arī pati ugunsdzēsēju depo cietojas pirmo reizi, tādēļ ar prieku ieklausās ugunsdzēsēju stāstījumā. Savukārt bērniem ir svarīgi zināt, kā jārikojas ugunsgrēka gadījumā, piemēram, ka piedūmotā telpā ir jāmetas rāpus, lai varētu vieglāk elpot, kā arī jāzina tālruņa numurs, uz kuru zvanīt ugunsgrēka gadījumā. "Turklāt cilvēki formās bērnus ļoti piesaista un daudzi zēni droši vien sapņo kļūt par ugunsdzēsējiem," pārliecināta pedagoģe.

Meklējam atbildi

Lai nodoklis nepieaug - jādeklarējas!

Bijusi balveniete Nora, kura no vecmāmiņas mantojusi vienistabas dzīvokli Daugavpilī, vēlējas pastāstīt mūsu laikraksta lasītājiem par situāciju, ar ko nesien saskārusies, maksājot īpašuma nodokli par šo dzīvokli.

"No vecmāmiņas esmu mantojusi vienistabas dzīvokli Daugavpilī. Pirms tam par šo dzīvokli bija jāmaksā īpašuma nodoklis mazliet vairāk par astoņiem eiro. Taču kopš vecmāmiņas nāves tajā neviens nav deklarēts. Šogad saņēmu paziņojumu, ka man īpašuma nodokli par šo dzīvokli jāsamaksā 50 eiro. Piezvanīju uz Daugavpils domi, uzzināju, ka pērnā gada jūnijā pieņemts likums – ja dzīvokli neviens nav deklarēts, īpašuma nodokļa likme pieaug septiņas reizes. Tā mani 8 eiro kļuva par 50. Protams, neviens nebija ieinteresēts par to informēt parastos iedzīvotājus. Varbūt kaut kur arī bija divas mazas rindiņas "Latvijas Vēstnesī", ko atver tikai tie, kam tas ir īpaši jādara. Protams, tagad neko vairs nevaru mainīt, jo man būs jāmaksā tie 50 eiro par pagājušo gadu. Bet gribu informēt cilvēkus, kuri varbūt arī to nezināja. Gribētos arī uzzināt, vai valstī ir kāds likums, kas nosaka īpašuma nodokļa likmes, vai noteikumus pieņem katra pašvaldība atsevišķi?" jautā sieviete.

Balvu novada pašvaldības nodokļu administratore LŪCIJA PUŠPURE atbild: "Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" izdevējs ir Saeima, un likums publicēts izdevumos "Latvijas Vēstnesis" un "Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs". Savukārt savus saistošos noteikumus

pašvaldības izdod saskaņā ar likumu "Par nekustamā īpašuma nodokli" un publicē pašvaldības mājaslapā. Balvu novada pašvaldība publicē savus saistošos noteikumus arī pašvaldības avīzē.

Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta 1.daļa nosaka nekustamā īpašuma nodokļa likmes:

(1) Nekustamā īpašuma nodokļa likmi vai likmes no 0,2 līdz 3% no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības nosaka pašvaldība savos saistošajos noteikumos, kurus tā publicē līdz pirmstaksācijas gada 1.novembrim. Nekustamā īpašuma nodokļa likmi, kas pārsniedz 1,5% no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības, pašvaldība nosaka tikai gadījumā, ja nekustamais īpašums netiek uzturēts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai. Ja pašvaldība līdz noteiktajam termiņam saistošos noteikumus nav publicējusi, nekustamā īpašuma nodokļa likme ir:

- 1) 1,5% no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības:
 - a) zemei,
 - b) ēkām vai to daļām, izņemot šīs daļas 2. punktā un šā panta 1.2 daļā minētajiem nekustamā īpašuma nodokļa objektiem,
 - c) inženierbūvēm;
- 2) dzīvojamām mājām neatkarīgi no tā, vai tās ir, vai nav sadalītas dzīvokļu īpašumos, dzīvojamo māju daļām, telpu grupām nedzīvojamās ēkās, kuru lietošanas veids ir dzīvošana, kā arī telpu grupām, kuru lietošanas veids ir saistīts ar dzīvo-

šanu (garāžām, autostāvvietām, pagrabiem, noliktavām un saimniecības telpām), ja tās netiek izmantotas saimnieciskās darbības veikšanai:

- a) 0,2% no kadastrālās vērtības, kas pārsniedz 56 915 eiro,
- b) 0,4% no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 56 915 eiro, bet nepārsniedz 106 715 eiro,
- c) 0,6 % no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 106 715 eiro.

Kā rakstīts likumā, likmi no 0,2% līdz 3% no kadastrālās vērtības pašvaldība var noteikt savos saistošajos noteikumos. **Balvu novada pašvaldībā saistošie noteikumi attiecībā uz dzīvojamām mājām un dzīvokļiem, kur nav deklarētas personas, nav pieņemti.**

Ja nodokļu maksātājam ir mainījusies summa, to vislabāk noskaidrot konkrētajā pašvaldībā, bet Daugavpils mājaslapā ir Daugavpils saistošie noteikumi Nr.18, kas izdoti 2018. gada 14. jūnijā, kur ir teikts par NĪN likmes palielināšanu uz 1,5%, ja uz 1.janvāra plkst. 0.00 nav bijusi deklarēta neviena persona. Nevienam personīgi par visu saistošo noteikumu pieņemšanu nepaziņo, bet pašvaldības avīzē, kā arī pašvaldība savā mājaslapā parasti ievieto šādu informāciju. Nav taisnība, ka Daugavpils pašvaldība nav informējusi iedzīvotājus. **Daugavpils mājaslapā 2018.gada 16.oktobrī ir ievietots raksts par attiecīgajām nodokļu izmaiņām, kā arī video.**"

Informē Jaunsardze

Tiekas salidojumā Bērzpilī

8.maijā Bērzpili norisinājās Jaunsardzes un informācijas centra 2.novada nodaļas jaunsargu vienību salidojums un pasākums, kas veltīts Eiropas dienai.

Pasākumā piedalījās 90 jaunsargi no Balvu, Viļakas, Baltinavas un Rugāju novadiem. Sadalījušies jauktās komandās, lai ātrāk iepazītos un uzlabotu savas prasmes strādāt kopā ar nepazīstamiem biedriem, jaunsargi pārbaudīja zināšanas

erudīcijas spēlē "Ko es zinu par Eiropas Savienību un Eiropu". Sekoja orientēšanās Bērzpils apkārtnē un dažādu uzdevumu izpilde kontrolpunktos, piemēram, kopējas dziesmas dziedāšana, pietupieni, soļošana, ugunsroku iekuršana, cietušā pārvietošana un citi. Kontrolpunktos saņemtos uzdevumus vajadzēja arī nofilmēt vai nofotografēt, lai atrādītu instruktoriem.

Viens no papilduzdevumiem bija objektu atrašana Bērz-

pils apkārtnē, vadoties pēc fotogrāfijām, kurās redzamas tikai nelielas daļas no šiem objektiem. Par visām aktivitātēm un kontrolpunktu apmeklējumiem jaunsargi ziņoja parācijām, līdz ar to apgūstot arī sakaru procedūru un rāciju izmantošanu. Noslēgumā sekoja visdažādākās vakara vadītāju sagatavotās saliedēšanās spēles un apbalvošanas ceremonija, kurā godalgas saņēma labākie erudīcijas spēlē un orientēšanās sacensībā.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Isumā

Tuvojas vēlēšanas

Kārtējās Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanas Latvijā notiks sestdien, 2019. gada 25. maijā. Latvija šajās vēlēšanās ir viens vēlēšanu apgabals, un EP no Latvijas būs jāievēl astoņi deputāti.

IEPRIEKŠĒJĀ NOBALSOŠANA

Eiropas Parlamenta vēlēšanās ir iespēja balsot iepriekš trīs dienas pirms vēlēšanu dienas, dažas stundas dienā:

- trešdien, 22. maijā no plkst. 17.00 – 20.00,
- ceturtdien, 23. maijā no plkst. 9.00 – 12.00,
- piektdien, 24. maijā no plkst. 10.00 – 16.00.

“Redzi. Dzirdi. Runā”

Pārkāpumi, par kuriem var un vajag celt trauksmi

Korupcija, valsts naudas izšķērdēšana, amatpersonu nolaidība – tie ir iedzīvotājiem visatpazīstamākie, taču tikai nedaudzi no dažādajiem sabiedrības interešu pārkāpumiem, par kuriem var un vajag celt trauksmi, atgādina Valsts kancelejas kampaņa “Redzi. Dzirdi. Runā”.

Aptaujājot Latvijas iedzīvotājus, visbiežāk minētie pārkāpumi, kas varētu kaitēt sabiedrības interesēm, ir korupcija (90%), valsts naudas vai mantas izšķērdēšana (87%) un amatpersonu bezdarbība, nolaidība vai dienesta stāvokļa izmantošana (84%). Taču ir arī citas jomas, kur pretlikumīgas darbības vai bezdarbība var izraisīt nopietnas sekas visai sabiedrībai. Lai ikviens Latvijas iedzīvotājs varētu uzlabot savu darba vidi un rūpēties par sabiedrības labklājību, ceļot trauksmi par pārkāpumiem un neļūdzībām, kas var apdraudēt sabiedrību, 1. maijā stājās spēkā Trauksmes celšanas likums. Tas paredz mehānisma izveidi kompetento iestāžu informēšanai un trauksmes cēlēju aizsardzībai. “Nereti cilvēki, kuri darbavietā redz sabiedrības intereses apdraudošas darbības, nezina, ko ar šo informāciju iesākt, vai arī klusē, jo netic, ka var kaut ko ietekmēt. Taču klusējot un samierinoties mēs nedarām neko, lai uzlabotu dzīves kvalitāti, turklāt savā ziņā riskējam kļūt līdzatbildīgi. Trauksmes celšana ir veids, kā ikviens var iesaistīties, lai padarītu Latvijas vidi tiesiskāku un sabiedrības dzīvi – labāku,” norāda Inese Kuške, Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta eksperte un viena no Trauksmes celšanas likumprojekta autorēm.

Likums gan neattiecas uz privātu nesaskaņu risināšanu vai personisku interešu aizskārūmu, taču trauksmi var un vajag celt, ja savā darba vidē sastopaties ar kādu no sekojošiem pārkāpumu veidiem:

☐ Amatpersonu pārkāpumi, korupcija, krāpšana, izšķēr-

dēšana: piemēram, kukuļņemšana valsts institūcijā, aplokšņu algu maksāšana, nodokļu nemaksāšana, personiska labuma gūšana par valsts naudu utt.

☐ Publiskie iepirkumi, finanšu un kapitāla tirgus, kokurences pārkāpumi: piemēram, pretiesiski noslēgti iepirkuma līgumi, iepirkums par vairākkārt augstāku cenu, nekā tas īstenībā maksā utt.

☐ Veselības un pārtikas drošība, vide, būvniecība, darba drošība: piemēram, uzņēmums rada vides piesārņojumu, ražo veselībai bīstamu pārtiku, nopludina dabā ķīmiskas vielas vai būvē ēkas no nekvalitatīviem materiāliem.

☐ Sabiedriskās kārtības un cilvēktiesību pārkāpumi: piemēram, nepieļaujamas un cilvēka cieņu pazemojošas situācijas bērnunamos, slimnīcās un aprūpes iestādēs.

Kā celt trauksmi?

☐ Trauksmes celšanas likums paredz, ka visās iestādēs, kā arī uzņēmumos, kuros ir vismaz 50 darbinieku, jāievieš iekšējā trauksmes celšanas sistēma, kur vērsties, redzot pārkāpumus darbavietā.

☐ Ja šādas sistēmas darbavietā nav vai arī cilvēks nav pārliecināts, ka tā palīdzēs, iespējams informēt tieši kompetentās iestādes atkarībā no novērotā pārkāpuma veida. Katrā kompetentajā iestādē ir pieejama trauksmes celšanas kontaktpersona. Iestāžu kontaktpersonu saraksts un trauksmes celšanas iesnieguma veidlapa ir atrodamā interneta vietnē www.trauksmescelejs.lv.

☐ Ja cilvēks nezina, kā rīkoties, palīdzību var meklēt Trauksmes cēlēju kontaktpunktā Valsts kancelejā.

☐ Ja objektīvu iemeslu dēļ trauksmi nevar celt darbā vai kompetentajā institūcijā, ja neviens neklausās vai arī nekas ilgstoši nemainās, var informēt plašāku sabiedrību, vērsties pie medijiem, tomēr tas jā dara, ievērojot likumu, uzsver Valsts kanceleja.

ZANE OZOLA, Komunikācijas departamenta konsultante

Kapusvētki

Romas katoļu draudzēs

Balvu un Sprogū katoļu draudžu kapsētās

Miezāju – 8. jūnijā plkst. 15.00, Čāgu – 8. jūnijā plkst. 16.00, Tutinavas – 22. jūnijā plkst. 15.00, Dērdziņu – 22. jūnijā plkst. 16.30, Dampadravas – 23. jūnijā plkst. 15.00, Kačupes – 23. jūnijā plkst. 16.00, Lācupes – 30. jūnijā plkst. 16.00, Začu – 6. jūlijā plkst. 12.00, Balvu Rožu – 6. jūlijā plkst. 15.00, Mežarijas – 13. jūlijā plkst. 15.00, Priedaines – 13. jūlijā plkst. 16.30, Pilskalna – 20. jūlijā plkst. 15.00, Naudaskalna – 20. jūlijā plkst. 16.00, Salmaņu – 27. jūlijā plkst. 15.00, Dūrupes – 27. jūlijā plkst. 16.00, Pansionāta – 3. augustā plkst. 15.00, Silaciema-Kurnas – 3. augustā plkst. 16.00, Pērkonu – 10. augustā plkst. 15.00, Egļukalna – 10. augustā plkst. 16.00, Sebežu – 11. augustā plkst. 14.00, Romūkstū – 11. augustā plkst. 15.00.

Bērzu, Augustovas, Krišjāņu un Rugāju katoļu draudžu kapsētās

1. jūnijā plkst. 12.00 Golvoru kapos, plkst. 13.30

Lidumnieku kapos, plkst. 15.30 Stāmeru kapos; 8. jūnijā plkst. 11.30 Vilkavas kapos, plkst. 15.00 Saksmāles kapos; 15. jūnijā plkst. 11.30 Kraukļevas kapos, plkst. 12.30 Auškas kapos, plkst. 14.00 Sudarbes kapos; 22. jūnijā plkst. 12.00 Čušļu kapos, plkst. 14.00 Vārnienu kapos, plkst. 15.30 Cepurnieku kapos; 29. jūnijā plkst. 12.00 Dubļukalna kapos, plkst. 14.00 Silenieku kapos, plkst. 16.00 Dekšņu kapos; 6. jūlijā plkst. 13.00 Bērzu kapos, plkst. 15.00 Mastarīgas kapos; 13. jūlijā plkst. 13.30 Kaupiņu kapos, plkst. 15.00 Ķeiseļovas kapos; 20. jūlijā plkst. 12.00 Cūkusalas kapos, plkst. 16.30 Lieparu kapos; 27. jūlijā plkst. 12.00 Slavītu kapos, plkst. 14.00 Putrānu kapos, plkst. 14.00 Reibānu kapos; 17. augustā plkst. 11.30 Upatnieku kapos, plkst. 13.00 Grūziņu kapos, plkst. 14.00 Bolupes kapos.

Tilžas draudžu kapsētās

2. jūnijā plkst. 16.30 Kāpessila kapos; 9. jūnijā plkst. 16.30 Ūdrenes kapos; 16. jūnijā plkst. 16.30 Rangaču kapos; 14. jūlijā plkst. 16.30 Lutanānu kapos; 21. jūlijā plkst. 16.30 Runcenes

kapos; 28. jūlijā plkst. 16.30 Tilžas kapos; 4. augustā plkst. 16.30 Purviņu kapos.

Baltinavas un Šķilbēnu draudžu kapsētās

25. maijā plkst. 13.00 Gubas kapos un plkst. 15.00 Dansku kapos; 1. jūnijā plkst. 13.00 Gusakovas kapos un plkst. 15.00 Merkužines kapos; 8. jūnijā plkst. 13.00 Ostraleiduma kapos un plkst. 15.00 Bēliņu kapos; 15. jūnijā plkst. 13.00 Dagunovas kapos un plkst. 15.00 Breksenes kapos; 22. jūnijā plkst. 13.00 Logīnu kapos un plkst. 15.00 Slobodas kapos; 29. jūnijā plkst. 13.00 Buku-Zelču kapos un plkst. 15.00 Vilkovas kapos; 6. jūlijā plkst. 12.00 Ančepovas kapos un plkst. 15.00 Plieševas kapos; 13. jūlijā plkst. 13.00 Kozlovas kapos un plkst. 15.00 Pleševas kapos; 20. jūlijā plkst. 13.00 Bakarevas kapos un plkst. 15.00 Ploskines kapos; 27. jūlijā plkst. 13.00 Lotušu kapos un plkst. 15.00 Dukuļevas kapos; 3. augustā plkst. 13.00 Svičevas kapos un plkst. 15.00 Augstasila kapos.

Viļakas, Liepnas un Kupravas draudžu kapsētās

6. jūlijā Viduču kapos plkst. 14.00 un Olutovas kapos plkst. 16.00; 13. jūlijā Slotukalna kapos plkst. 14.00 un Lašku kapos plkst. 16.00; 20. jūlijā Skandīnes kapos plkst. 14.00 un Aizgalīnes kapos plkst. 16.00; 28. jūlijā Kupravas baznīcā sv. Mīse plkst. 12.00, pēc tam uz kapiem plkst. 14.00, Liepnas Saidu kapos plkst. 15.00; 4. augustā Viļakas Sv. Mateja kapos, pēc Sv. Mises baznīcā (ap plkst. 12.30); 10. augustā Vēdeniešu kapos plkst. 13.00; 17. augustā Rejevas kapos plkst. 16.00.

Evanģēliski luterisko draudžu kapsētās

29. jūnijā plkst. 13.00 – Čukūkalna kapos; 7. jūlijā plkst. 11.00 – Balvu kapos un plkst. 13.00 – Miezāju kapos; 14. jūlijā plkst. 13.00 – Beņislavas kapos; 20. jūlijā plkst. 10.30 – Kamoļkalna kapos un plkst. 12.00 – Vectilžas kapos; 21. jūlijā plkst. 16.00 – Garosilu kapos; 27. jūlijā plkst. 11.00 – Andrukalna kapos plkst. 14.00 – Krišjāņu kapos un plkst. 16.00 – Kāpessila kapos; 28. jūlijā plkst. 10.00 – Kārsavas kapos; 3. augustā plkst. 12.00 – Pokratas kapos un plkst. 15.00 – Čudarienes kapos; 4. augustā plkst. 10.00 – Jaškovas kapos un plkst. 13.00 – Gaiļakalna kapos; 11. augustā plkst. 12.00 – Priedaines kapos.

Veiksmes prognoze

22. maijs. Zemnieču un pilsētnieču diena, kad zemniecēm izdosies šādi lauku darbi: ravēšana, sakņu sēšana un cīņa ar kaitēkļiem, bet pilsētniecēm dažādas skaistumkopšanas procedūras. Ja nav liekas naudas vai laika saloniem un gribat izskatīties par 10 gadiem jaunākas, tad kāda recepte no vecmāmiņas pūralādes:

1. Iegādājieties aptiekā kliņģerīšu tinktūru spirtā.
2. 1 ēdamkarote šīs tinktūras + 1 glāze ūdens + milti.
3. Visu sajaucam kopā *putriņā*, kas pēc konsistences atgādina krējumu.
4. Uzklājam uz sejas uz 30 minūtēm.
5. Pēc tam nomazgājam ar siltu ūdeni.

Šī maska noderēs visiem ādas tipiem, tā attīrīs un atsvaidzinās jūsu seju. Ceru, ka rezultāts būs satriecošs gan zemniecēm, gan pilsētniecēm. Lai izdodas!

23. maijs. Neitrāla diena neitrāliem darbiem, kad nebūs ne melnās, ne baltās svītras, drīzāk – pelēka. Tad nu čubināsimies katrs savā vietā, katrs savā sfērā – jo šodien ap tevi skraidīs un rosīsies mazāk, jo labāk. Šodien ieteicams relaksēties pie dabas krūts: mežā, plāvā, pie ūdeņiem (ceru, ka esi potējies pret ērcēm). Pačukstēšu, ka lielā zīve pie tevis šodien atpeldēs ne tikai pati, bet paņems līdzi visu radu varzu. Tad tu vari iedomāties, kādu lomu atstiepsi (vai pārvedīsi) mājās! Pietiks gan sievai (vīram), gan bērniem, gan kaķiem, gan kaimiņiem. Lai veicas!

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

IEPĒRK MĀJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKAIS SVARĪS
tel. 27777733
www.galasparrade.lv

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk **mājlopus.**
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk
**liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus.** Samaksa tūlītēja.
Svāri. Tālr. 28761515.

Pērk mežu ar zemi un cirsmas.
Tālr. 27876697.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus, teļus.
BIO liellopiem augstas cenas!
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 62003939.

Pērk mežus, jaunaudzes.
Tālr. 26630249.

Pērk mežu, zemi vai lauku viensētu.
Tālr. 26157008.

Pārdod

ZS "Uzgava" Balvos pārdod
KARTUPEĻUS. Tālr. 29432655.

Skaldīta malca ar piegādi,
4,5 m³ - EUR 155. Tālr. 29418841.

Pārdod skaldītu malku.
Tālr. 26211223.

Pārdod māju olas ar piegādi līdz
durvim, 10 gab. - EUR 1,80.
Tālr. 25664513.

Pārdod biohumusu ar piegādi,
50 l maiss - EUR 10.
Tālr. 29460601.

Pārdod kūtsmēslus.
Tālr. 26431999.

Pārdod telīti audzēšanai.
Tālr. 26476773.

Pārdod LB telīti (2 mēn.).
Tālr. 28727247.

Jaunputni, cāļi, broileri, pilēni,
zoslēni, titari. Tālr. 29424509.

Pārdod automašīnu *Volkswagen
Passat 3B*, 1991.gads, 100 litru bāka,
skate līdz 2020.gada aprīlim.
Cena - EUR 600.
Tālr. 26475512.

Lēti pārdod 1-istabas dzīvokli
Balvos. Tālr. 26605596.

Pārdod 1-istabas dzīvokli ar malkas
apkuri Balvos. Tālr. 27166681.

Reklāma

**25.maijā
Balvu tirgū
PAVASARA
GADATIRGUS!**

Atkal jauna
brīvdienu
grupa 31.05.
autoskolā
"Delta 9V".

Iepriekšēja pieteikšanās.
Tālr. 29208179.

Būvējam kūtsmēslu krātuves (vidējā
cena 50 EUR/m²), kā arī kūtis,
plačus lopiem, skābarības bedres,
angārus no saviem lietotiem
materiāliem. Tālr. 26793379,
28476253.

Veic kanalizācijas sistēmas izbūvi
privātmājām. Septiķi, bio iekārtas
par ražotāja cenu. Nodrošinām pilnu
montāžas un apkopes servisu.
www.ddre.lv. Tālr. 25915430.

Apsveikumi

*Lai saule rotā katru dienu
Un prieku Tavā sirdī lej.
Lai, smaidīdama kā arvienu,
Tu atskaties un tālāk ej!*

(K.Apškrūma)

Sirsniņi sveicam ilggadējās skolotājas
Lūciju Boldāni un Valentīnu Pužuli
skaistajās dzīves jubilejās!

Balvu Valsts ģimnāzija

*Nu Tu stāvi gadu kalnā,
Taču apvārsni vēl neredz skats.
Tu vēl spītē visām dzīves salnām,
Lai cik ātri griežas dzīves rats.*

Jānim Prancānam!

Vēlam možu garu, senču sparū, klēpi saules staru
un labu veselību.

Krustmeita ar ģimeni Balvos

Piedāvā darbu

Uzņēmums PKS "LINDA" aicina
darbā C kategorijas
AUTOVADĪTĀJU- EKSPEDITORU.
Darba samaksa pēc vienošanās,
sociālās garantijas.
Tālr. 29430409.

Atrasts

Stāvlaukumā (Dārza ielā) pie Balvu
Valsts ģimnāzijas atrasts
SOĻU SKAITĪTĀJS.
Interesēties redakcijā.

Dodies ceļojumā

Lubāna ezera Ceļotāju diena 2019

**Arī šogad Lubāna mitrāja informācijas centrs,
sadarbībā ar brošūras "Lubāna ezera noslēpumi"
saimniekiem organizēs "Lubāna ezera Ceļotāju
dienu 2019", kas norisināsies 6.jūlijā.**

Ceļotāju dienas laikā ikvienam dabas baudītājam,
aktīvās atpūtas cienītājam un kultūras mantojuma
baudītājam būs iespēja sajūst un pieredzēt Lubāna
ezera sniegtās bagātības. Šī gada "Lubāna ezera
Ceļotāju dienas 2019" tēma būs "No akmens laikmeta
līdz mūsdienām". Tādējādi caur kulināro mantojumu,
māla priekšmetu izgatavošanas tradīcijām,
ārstniecības augu darbnīcu un izdzīvošanas prasmju
un medību iemaņu apgušanas mākslu centisimies
iepazīstināt arī tevi ar atstāto kultūrvēsturisko
mantojumu. Tas visies kopā ar mūsdienām – nakts
laivojumu pa neskartās dabas ieskauto Aiviekstes upi,
došanos pārgājienā Lubāna mitrāja purvos,
piedalīšanos velobraucienā apkārt Lubāna ezeram un
izzinot Lubāna mitrāja dabas vērtības.

Tieši dabas lieguma "Lubāna mitrājs" teritorijā,
balstoties uz arheologu pētījumiem, pirms aptuveni
10-13 tūkstošiem gadu iekārtas pirmās civilizācijas
Baltijā. Viņi esot bijuši augu vācēji, mednieki un
makšķerējuši arī zivis. Dzīvojuši viņi koka būvēs, trauki
esot bijuši no māla un rotas - no dzintara. Šiem
iedzīvotājiem pat esot izdevies izveidot lielāko dzintara
apstrādes centru Baltijā. Aiviekste kā tāda likteņupe
cieši saistījusies ar seno akmens laikmeta iedzīvotāju
dzīvi – slavenais dzintara ceļš pa Aiviekstes upi, zivju
resursi un 27 Lubāna ezera hidrogrāfiskā tīkla ieskauto
seno iedzīvotāju apmetnes. Balstoties uz arheoloģisko
pētījumu rezultātiem, mēs varam tikai nojaust,
iztēloties, kā viss izskatījies un bijis patiesībā.

Daba, tradīcijas, kultūra laika periodā "No akmens
laikmeta līdz mūsdienām" mainījusies tik ļoti, ka lielais
Lubāns iegrozīts, Aiviekste izbagarēta, kūpinātas zivis
ēd īpašākās dienās un zaru slietās būdas nomainījuši
citu materiālu mājokļi. Tomēr brienot gar Aiviekstes
krastiem un veroties klānu pļavu plašumā, tāda
senatnes klātesamības sajūta tevī pārņem... un tomēr
šķiet, ka šeit kaut vai mazdrusciņ akmens laikmets
saduras ar mūsdienām. Ja vēlies kaut mazliet sajūst
pirmējo Baltijas iedzīvotāju vēsmas vai gluži otrādi -
tevi itin labi apmierina esība mūsdienās, tad "Lubāna
ezera ceļotāju dienas 2019" laikā piedāvājam
daudzveidīgu pasākumu klāstu. Ielūkojies un atklāj
sev ko tikamu Lubāna ezera apkārtnē!

Ritu sāksim agri, ieklausoties tā skaņās un rituālos.

Dienas turpinājumā kopā ar ornitologu dosimies putnu
vērošanas ekskursijā pa zivju dīķiem. Saulei sasildot
arvien siltāk, bridīsim pļavā, kur entomologa Gunta
Arkmentīņa vadībā iepazīsim dienas tauriņu sugas.
Pirtniecē Daiga Čevere iepazīstinās ar augiem un to
pielietojumu, kopīgi gatavojot pirts slotas un
iepazīstinot ar tik smaržīgo ēterisko pasauli. Ar aktīvās
atpūtas cienītājiem veiksīm vingrošanas rituālus uz SUP
dēļa fizioterapeita vadībā, savukārt kopā ar SIA "Purvu
bridēji" dosimies atklāt nezināmo Lubāna mitrāja
purvos. Lielāko Latvijas ezeru, kur pa marķētu maršrutu
varēs baudīt nesterdzīgu braucieni 57 km garumā,
apbrauksim ar velosipēdu.

Kultūrvēsturisko zināšanu cienītājiem piedāvājam
izzināt dzintara pasauli kopā ar dzintara meistarū Hariju
Jākobsonu. Pētot dzintaru, raisīsim vēstures pavedienus,
lai noskaidrotu, kāds akmens laikmetā bija viens no
lielākajiem neolīta dzintara apstrādes centriem Eiropā,
kas reiz atradās mūsdienu Lubāna mitrāja teritorijā.
Savukārt Bērzpils ciemā būs iespēja piedalīties ekskursijā,
kas aizvedīs ceļotāju pie Ičas akmens laikmeta apmetnes
un, baudot zivju zupu, liks sajūst akmens laikmeta
pieskārienu. Akmens laikmeta māla veidošanas prasmes
varēs iemācīties Jolantas un Valda Dundeniēku
keramikas darbnīcā. Pirmējiem Latvijas iedzīvotājiem
nozīmīgi bija doties medībās un prast pielāgoties, lai
izdzīvotu – āra dzīves entuziasti no "Domas Dabā"
palīdzēs apgūt akmens laikmeta cienīgas izdzīvošanas
prasmes un medību iemaņas.

Pēc pilnvērtīgi pavadītas dienas ļausimies mirklim un
baudīsim akustisko koncertu mākslinieces Anneli Arro
pavadījumā, burvīgo Lubāna ezera dabas skaņu
ielenkumā. Pēc koncerta nesterdzīgi vakarēsim pie
ugunskura un cepsim *skautu maizītes* un ļausimies
vasaras vakara burvībai. Tiem ceļotājiem, kuriem
piedzīvojumi vēl joprojām prātā, piedāvājam nakts
laivu braucieni "Iča – Aiviekste". Viena nakts, kas ļaus
izdzīvot un sajūst gadu tūkstošus. Akmens laikmetā
iekāpsim, liekot soli laivā pie Ičas akmens laikmeta
apmetnes, un dosimies ceļā, lai nokļūtu 20.gs.
vērienīgajos Aiviekstes pārveidošanas gados, laivojot
pa Vērdes kanālu, kur Aiviekstes likumi ir pilnībā zuduši.
Skatām lūkosim plašās klānu pļavas, Vērdes salu, uz
kuras baudīsim saullēktu un rīta brokastis. Un, lūk, šis
saullēkts mūs ievēdīs jaunas dienas sākumā, atpakaļ
mūsdienās, atpakaļ 21.gadsimtā.

Pilna pasākumu programma un plašāka informācija
par pasākumu atrodama mājaslapā: www.lubanamitrajs.lv
sadaļā – "Lubāna ezera Ceļotāju diena 2019", kā arī rakstot
e-pastu: lubanamitrajs@gmail.com.

Ikvienam ir iespēja īsi un
konkrēti pateikt palīdz kādam
labvēlim, sponsoram,
atbalsītājam, palīgam. Dārgi tas
nemaksās - tikai 3 eiro par
25 vārdiem.
Jo šie ir "Pateicības vārdi".

Vectilžas pensionāru
sirsniņš paldies pagastam,
SAC meitenēm, Daigas
dejojājiem, pirmsskolas
bērniem, Salnevas
muzikantiem, Briežuciema
audējam, dakterei Gorkinai
par jauko pasākumu.
Dieva svētību, panākumus
ikdienas gaitās!

Afiša

**EIROPAS
ČEMPIONĀTS
GULBENE LATVIJA**

**Austrumeiropas
zonas čempionāts
EMX65, EMX85**

**MX Nacionālais
kausa posms**

1.06.-2.06.2019

Gulbene, Daukstu pag. "Staru mototrasē"

**IEEJA PAR
BRĪVU**

Atbalsītāji:

